

საქართველოს ლოგოს

მხნეობათა
 ნაკადები

ლოქსი

საქართველოში ლიტერატურის

მხნეობათა ნაკადები

ლექსები

თბილისი,
2018 წ.

ნივნში შესულია ავტორის ადრე დაძვედილი და ჯერ გამოუქვეყნებელი ლექსები. გამოირჩევიან შრავლოფე-როვანი თემატიკითა და ფორმით, კრებულში შესულია ნაწარმოებები, რომლებიც დაწერილია 1961-2018 წლებში და წარმოადგენს ავტორის რჩეულ ლექსთა ახალ კრებულს.

დამკაბადონებელი
ზაზა გელაშვილი

© გამომცემლობა **tsignieri**
თბილისი, ცოტნე დადიანის ქ. №77
ტელ.:(+995 32) 218 03 32
www.tsignieri.ge
contact@tsignieri.ge;
tsignieri@yahoo.com

აინყო, დაკაბადონდა და დაიბეჭდა
საგამომცემლო სახლში
შპს „ემ-პი-ჯი ჯგუფი“ GR MPCUP
ტელ.:(+995 32) 218 03 32
ltdmpg@gmail.com
www.mpggroup.ge

შპს 821.353.1-1
ISBN 978-9941-9598-8-2

აქ დაბეჭდილ ლექსებს არავითარი პრეტენზია არა აქვს, გარდა იმისა, რომ მკითხველი ჩემი განცდების თანაზიარად გახადოს, ცხადია, ჩვეულებრივ, ისინი ყველა ერთი დონის ვერ იქნება, შესამჩნევია, რომ სხვადასხვა დროსა და ეტაპზე ესთეტიკურ-ემოციური თვალსაზრისით განსხვავდებიან ერთმანეთისაგან. იმისათვის, რომ მკითხველს მიეცეს საშუალება ამ მოვლენას თვალი მიადევნოს, გადავწყვიტე, ყველა მათგანს მისი შექმნის წელი მივანერო. მთელი პერიოდი გაყოფილია ორად: ლექსები – შექმნილი 1961-2015 წლებსა და 2012-2018 წლებში.

ლექსები თემატურადაა დაჯგუფებული, რაც საკმაოდ რთულ საქმეს წარმოადგენს, რადგანაც მათი უმრავლესობა ერთდროულად რამდენიმე მოტივისაგან შედგება, მაგრამ, ვფიქრობ, ეს არ უნდა წარმოადგენდეს რაიმე დაბრკოლებას მათი აღქმის და გაცნობიერებისათვის.

კრებული სტრუქტურულად ორიგინალურადაა აგებული – ძველი და ახალი ლექსები არაა ერთმანეთში შერეული თემატურად, არამედ ცალ-ცალკეა წარმოდგენილი. პირველ ნაწილში თავმოყრილია ადრეულ კრებულში დაბეჭდილი ნაწარმოებები, რომლებიც გამოქვეყნდა 2015 წლამდე („ფიქრი და ოცნება“), მეორე – 2012 წლიდან 2018 წლამდე. არ მგონია, ამგვარმა სისტემამ რაიმე უხერხულობა შეუქმნას მკითხველ საზოგადოებას. მაინც, მაპატიონ მათ, თუ რაიმეგვარად ვერ გავამართლე მათი მოლოდინი.

ჩვენო დიდო საუფლოვ!

ჩვენო დიდო საუფლოვ –
 საქართველო პატარა!
 თითქოს ბედად გენერა
 ამდენ ჭირის ატანა.
 ირგვლივ გერტყა ათასი
 შენი მიწის მდომელი...
 მაინც დარჩი ძირძველი,
 მტკიცედ ფეხზე მდგომელი.
 დაყოფა და ტაცება
 იყო მათი ოცნება,
 მაგრამ ისევ ნათლი გცემს,
 როგორც ღვთის საოცრება.
 დღესაც კი აქვთ ნადილი
 ნგრევის ჩვენი ნებისა,
 ჩვენი დაშლა-დაქცევის,
 ჩვენი დამონებისა.
 მაგრამ თვით საქართველო
 არის განუყოფელი,
 ყველა კუთხე-კუნჭული,
 ქალაქი თუ სოფელი...
 ჩავლილია წარსული,
 ჭრილობები ურჩება,
 და ამ ავბეთიდობას
 კვლავაც გადაურჩება!

2010

თუ არ გიყვარს სამშობლო,

თუ არა თრთი მისთვის,

ძუძუ რად გინოვია?

რისტვის,

რისტვის,

რისტვის?

თუ არ გლუნავს სიმძიმე

შენი ქვეყნის ტვირთის,

რატომ დახვალ ამ ქვეყნად?

რისტვის,

რისტვის,

რისტვის?

სული შენი წარსულის

ცოდნას თუ არ ილტვის,

როგორ გაძელ ამდენ ხანს?

რისტვის,

რისტვის,

რისტვის?

თუ არ იწვი მინისტვის,

ამ მზისა და ცისტვის,

გაჩენილხარ ამ ქვეყნად

რისტვის,

რისტვის,

რისტვის?

იქნებ ფიქრობ, სხვისი ჯობსო,
ერთი მითხარ, რითი?
მოიგონე შენი ქვეყნის
ლეგენდა თუ მითი.
გაიხსენე, რა ყოფილხარ –
სიტყვა, წიგნი, აზრი,
ტაძრები და ციხეები,
ბრძოლა, ხმალი ბასრი...
შენი მთა და შენი ბარი,
ზვრები, ტყე თუ მდინარე,
რაც კი არის საამაყო
ახალი თუ წინარე...
ვიდრე სხვისას დააფასებ,
გაიცანი შენი,
რაც გაქვს ქვეყნად სანაქებო,
შენი დამამშვენი.
და თუ მართლაც გძრავს სურვლი
მთელ მსოფლიოს მოვლისა,
საქართველო მოიარე,
უპირველეს ყოვლისა!

2011

არც ევროპელი ვარ, არც აზიელი

არც ევროპელი ვარ, არც აზიელი,
კავკასიის მთების ვარ შვილი.

„და განცხრომით სხვაგან ყოფნას,
მირჩვენია აქ სიკვდილი!“

ვინც რა უნდა თქვას, ვინც რა იძიოს,
უნდა გახსოვდეს სულ ის –
რომ განსხვავებულ მოდგმას ეკუთვნი,
დიდი გრძნობის და სულის!

2011

ევროპის არიალში
 შესვლას ვაპირებთ ყველა,
 ყველანი იქით მივილტვით,
 აჩქარებით თუ ნელა.
 ევროპა ერთი სახლია,
 თუმცა სხვადასხვა ენით,
 სხვადასხვა შეხედულებით,
 მაგრამ ეთიან რწმენით.
 სხვის მეტყველებას რომ მისდევ,
 არ დაივიწყო შენი...
 შენი ლამაზი ქართული,
 ცხოვრების დამამშვენი.
 მთელი ევროპის კულტურა
 ყველას თავის გულს უშლის,
 საკუთარ ენით არავის
 იქ შესვლას არვის უშლის.
 ვინ გაიგონა, ჩვილები
 ბავშვნი ანამოთ სხვისით?
 დრო მოვა, უკეთ შეიძლებს
 უცხო ისწავლის მისით.
 ერთს გეტყვით, მეტად გულწრფელად,
 და არ გამიგოთ ნყენით:
 ევროპაში რომ შევდივართ,
 შევიდეთ ჩვენი ენით.

2011

ჩემო გორაკებო, მდინარევ და მდელოვ,
 როგორ ავიტანო, როგორ მოვიწილო!..
 სურნელება შენი მინის ყოველ ადლის,
 შენი ჰაერი და შენი ზეცის მაღლი
 შელახულა მტრისგან ცეცხლითა და ალით,
 გათელილა რუსის მძიმე ჩექმის ნალით.
 ცდილობს აეფაროს თითქოს კეთილ სიოს,
 მაგრამ სურს, რომ მოგსპოს, სულ მთლად დაგაქციოს.
 ადრე მოდიოდა უფროსი ძმის ნილბით.
 ვითომ ნუხდა შენი ბედიტა და ილბლით.
 დღეს გამოჩნდა, გულში რა ზრახვები ედო,
 უნდა დაგინგრიოს თავანი და ერდო.
 მაგრამ არ შედრკება უდრეკელი ერი.
 ჩვენ გვინახავს ბევრი კარს მომდგარი მტერი.
 გაგვიძლია უფრო ავბედიტი ნლების,
 დრო მოსულა მერე ისევ განახლების.
 ნუ შედრკები, ერთად იდექ, ჩემო ხალხო!
 კვლავ აღორძინდება ძველი სამოსახლო!
 ვერ მიიღო მტერმა ბოლომდე, რაც სურდა,
 თუმც ბევრი რამ მოსპო, ბევრი განადგურდა.
 ისევ ფეხზე ვდგავართ და ვიდგებით მარად,
 მტრების გულსახეთქად, მოყვრის გასახარად!

2008 წ. სექტემბერი

აფხაზეთო, რა გზა-კვალი ირჩიე –
 გადმტერე შენი ძმა და თვისი.
 აქამდე რომ თავისუფლად სუნთქავდი,
 ახლა გახდი უტყვი მონა სხვისი.
 თქმა არ უნდა, ყველამ კარგად იცის,
 ქართულ მინას აფხაზეთი შვენის.
 სადღა არის სილაღე და სიუხვე,
 სიამაყე და სახელი შენი?
 შეგაცდინა გაიძვერა „მოყვარემ“,
 აქამდე მას მფარველად რომ თვლიდი.
 ახლა უკვე რაც ყოფილა ხომ ვხედავთ:
 ორგული და ფლიდი.
 დაუბრუნდი შენს ცხოვრებას ძველებურს,
 როგორაც ეს შემოქმედმა ინება!
 სანამ დროა, იცან შენი მოკეთე,
 სულ არ გაქრეს ქვეყნად შენი ხსენება.

2010

მომცა ერთი ფიჭვის ოდა
 ცაცხვის ხით და ეზოთი,
 მობიბინე კონინდარით,
 შორეული მეზობლით,
 პანანინა ვარდის ბუჩქით,
 ვაზით ხეზე გასულით,
 ძველიძველი ნავთის ლამპით
 „დროით ფერგადასულით.“
 ...და შორეულ ტყის ნაპირას
 ვერვინ მნახოს მიგნებით,
 მაგიდაზე სველი დოქით,
 კარადაში – ნიგნებით...
 მზის სხივი და სითბო მომცა,
 სურნელება ადესის.
 მოვკვდე, თუკი რამ ვინატრო
 უფრო უდიადესი.

1980

„ქართული რაბსოღია“
(ერეკლე ჯაბაძარის უკვდავ ხსოვნას)

სად მიმქრალო ცეცხლო,
ნალვერდალი დაგრჩა...
რა მირონი ეცხო
შენს ჯაფას და გარჯას!
მიტოვებულს ყოვლით
ვნება ეშენება,
ემუქრება ქოლვით
ქვა და შეჩვენება,
დატირება სხვისგან
და უცრემლო სევდა,
მოგონება რისიც,
მწარედ გულს რომ ხევდა...
მსობლიური ჰანგი!
არვინ გეტყვის შენ ავს!
სამშობლოზე კარგი,
ერთი, მითხარ, ვინ გყავს?
დაკვნესილო შორით,
ხან სევდავ, ხან რიხო!
ველარ მოგიშორო,
ველარ გაგირიყო!
ჩემი ხარ, ვით ზეცა
ჩვენი ქვეყნის მთელის,
შენს ჰანგებში მზე და
საქარღველო მღერის!..
სად მიმქრალო ცეცხლო,
მაინც აქეთ იწევ,
ვით უწყვეტი ექო,
დაგვიბრუნდი ისე!

1980

დრო

ნუ კარგავ ნამს, ნუ კარგავ ნუთს!
 დროს დიდ სიმდიდრეს უტოლებენ, –
 დრო მართავს ქვეყანას, დრო მართავს სამყაროს,
 დრონი მეფობენ, დრონი ბატონობენ!
 დრო გააჩნია თვით ყველა საგანს,
 ყველა განზომილებას, ყველა პერიმეტრს,
 ზოგს ყოფნის დრო აქვს იოტის ოდენა,
 ზოგი მოითხოვს უფრო მეტს.
 დრო ყველასათვის არ არის ერთი,
 ყველა ნივთს თავისი დრო აქვს...
 ყველა დრო რალაცა თვისებას ავლენს,
 ყველა დროს რალაც თავისი მოაქვს.
 ყალბია, დრო თითქოს ჩვენ მოგვიგონია
 და დამოუკიდებელი არ არის ის,
 დრო იყო და არის თავისთავადი,
 მიუწვდომელი ჩვენი არსისთვის.
 დროს ყველაფერი მიაქვს და მოაქვს,
 ყველაფერს თავის ჭკუაზე აწყობს,
 იგი განაგებს ჩვენს ნუთისოფელს
 და აწესრიგებს წარსულს და აწყმოს.
 ნუ კარგავ ნამს, ნუ კარგავ ნუთს! –
 დროს დიდ სიმდიდრეს უტოლებენ, –
 დრო მართავს ქვეყანას, დრო მართავს სამყაროს,
 დრონი მეფობენ, დრონი ბატონობენ!...

2011

მტვერი

მტვერი ყველაფერს ედება მიძიმედ,
 მტვერი ყველაფერს ფარავს,
 ყველაფერს მიაძინებს,
 არარსებითს თუ მთავარს.
 დაიფარება მტვერით
 პირამიდებიც ალბათ,
 მოგვეჩვენება ბევრი
 ქუშმარიტება ყალბად.
 მტვერი ყველაფერს ედება მიძიმედ,
 მტვერი ყველაფერს ფარავს –
 ედება მტვერი სევდას თუ იმედს,
 სიტყვას, აზრსა თუ კალამს.
 ედება მტვერი სიყვარულს ფაქიზს,
 მთებსაც ედება მტვერი,
 ყველაფერს ქვეყნად მტვრის ფერი აზის –
 ყველა სულდგმულის მტერი.
 მტვერი ედება ყველაფერს, ყველას,
 ცოცხალ თუ უძრავ საგანს,
 დრო ულმობელი ყველაფერს ცელავს,
 მტვერი აფარებს საბანს.
 მტვერი სიკვდილის ზარის მრეკავი
 და მიძინება მხოლოდ,
 არის ყველაფრის გადამლექავი,
 ყველას თავი და ბოლო,
 მტვერი ყველაფერს ედება მიძიმედ,
 მტვერი ყველაფერს ფარავს,
 ყველაფერს მიაძინებს,
 არარსებითს თუ მთავარს!

1966

ყველაფერი იბადება, ყველაფერი კვდება,
ყველაფერი რაც ქორფაა, ბოლოს მაინც ქვდება.
ყველაფერი რაც იწყება, დასრულდება კიდეც,
ყველაფერს აქვს თავის ბოლო, სასრული და კიდე.

ასეთია ეს ცხოვრება-უცნობი და თავნება,
ყველაფერი რაც იწყება, უეჭველად თავდება.
2008

დრომ თუ ვინმე აგვიჩემა –
დამყოლნი თუ ურჩები,
თუ ნიშანში ამოგვილო,
ველარ გადაურჩები.

2008

არავინ იცის,
როდის და როდის...
დრო მოდის,
მოდის,
მოდის და მოდის...
ცხოვრება არ არის ყველასთვის
ერთი და იგივე ასლი.
ყველას თავისი მოუდის დრო
წასვლის.

2011

ძველს თუ არა სცემ პატივს

თუ არ გწამს შენი წარსული,
ძველს თუ არა სცემ პატივს,
მე გეტყვი მხოლოდ ორ სიტყვას,
უბრალოსა და მარტივს:
ვისაც არა სურს მამულის
რომ მოიხადოს ვალი,
მას აღარც ანმყო ექნება
და აღარც მომავალი!

2011

ეს კაცი ერთ დროს ზღვას ჰგავდა მბორგავს,
 ამჟამად რიყედ ქცეულა თითქოს.
 შიშნეულ მზერით ყორის პირას დგას
 და გამვლელთაგან ხურდა ფულს ითხოვს.
 დიდი ხანია, რაც არ უგრძენია
 მახლობლის სითბო, ქალის სხეული,
 მიტოვებული ცხოვრობს მარტოკა,
 დაბოლმილი და გულჩახვეული.
 დრომ მოიტანა – დრო დგამს სპეკტაკლებს,
 მხოლოდ ის მართავს ამგვარ თამაშებს:
 დღეს დიდებულის სახეს განიჭებს,
 ხვალ ნაძირალას როლს გათამაშებს.

2012

აქ გაიარა ჩემმა ბავშვობამ –
ახალგაზრდობა მთელი!..
აქ იყო ბედთან ის შერკინებაც,
და ის გრძნობები წრფელი,
სევდაც აქ იყო, რამაც დამრთვილა,
უპე რომ დამრჩა სველი...
ის რაც წავიდა, არ დაბრუნდება,
ნურც ფიქრობ და ნურც ელი.

1977

გბრუნდები და თითქოს ზეცა თავის რისხვას მახლის –
მტვრიანი და შებოლილი ჩვენი ქველი სახლი.

სადაც უწინ სინათლე და სიხარული ენთო,
მდუმარებით შემომცქერის დაღვრემილი ერდო.

ვხედავ ნივთებს მიმობნეულს მამის, დედის და დის,
მეჩვენება თითქოს ვილაც ფეხაკრეფით დადის.

ვდგავარ უხმოდ, დასეტყვილი, მკერდზე ცრემლი
დამდის,

მაკრთობს ნახვა უეცარი უსიცოცხლო ლანდის.

თითქოს მესმის მათი სუნთქვა, ნაბიჯები მძიმე,
თავს მადგია მთელი სახლი, როგორც ბნელი მღვიმე,
და უკაცურ ოთახებში ოხვრა მესმის ახლოს.

მოვწყდი ადგილს, მოვირბინე მთელი სამოსახლო.

იგი ლამე ამ წამებით გავატარე მწარე.

შეუცნობელ ძრწოლას მგვრიდა ჩვენი არეშარე.

და გავქვავდი, თითქოს უცებ მეცა რალაც ელდა –
აღარც დაი, აღარც მამა, აღარც ტკბილი დედა.

ვიდექ ასე მარტოდ მარტო წარსულ ლანდთა შორის
და მესმოდა მხოლოდ მათი ხმები შორით შორი.

2011

რამ მომანატრა

გონება მწარედ მახსენებს წარსულს,
ფიქრებს ფიქრებზე მისევს,
არ ვიცი, უცებ რად მომაგონდა
ჩემი მშობლები ისევ.
არ ვიცი, უცებ რამ მომანატრა
დედის ღიმილი ძვირი,
არ ვიცი, ვილაც ჩემს უკან სადაც
ქვითინებს, თუ მე ვტირი.
რამ გამახსენა მამის ხელები,
იმ ძველი სახლის ერდო,
სადაც ათასი სიზმარი ვნახე
და ოცნებები ენთო?
რამ მიმიყვანა მე იმ წარსულთან,
წლების იქეთ რომ დარჩა?
დავეძებ მიზეზს, დავეძებ საბაბს,
მაგრამ არადა არ ჩანს.

2000

ნეტავ ისევ

ნეტავ ისევ ბრუნდებოდეს ეს ცხოვრება თავიდან,
ერთხელ მაინც შემახვედრა, რაც იყო და გავიდა.
მაგრამ როცა მოვიგონებ ჩემს მშფოთვარე წარსულს,
ბევრი რამის გახსენება, მომკალი-და, არ მსურს!

2010

როდის შეიმოსებით, ხენო, ისევ თავიდან,
 გაძარცულნო სიცივიტ და ქარბუქით ავითა?

როდის ამწვანდებიან თქვენი შხვართა ტოტები,
 მალლა აზიდული თუ ირგვლივ განატოტები?

როცა დანყლიანდებით და ნორჩ კვირტებს იბერებთ,
 მაშინ მეც მავინყდება ჩემი ჩუმი სიბერე.

2010

ჩემს მეგობრებს

გრილი ქარი, შარი-შური –
 გზად ფოთლები ნაყარი,
 მიიწურა შემოდგომა –
 ცივი ზამთრის მაყარი.
 ღრუბელ-ღრუბელ იჭყიტება
 მზე სამხრეთით დახრილი,
 მაგონდება რალაც სევდით
 მაისი თუ აპრილი...
 და როცა მთას მოადგება,
 ღამით მთვარე ელაში,
 ნეტავ რატომ მაგონდებით,
 მეგობრებო ყველანი?

1997

ნ. ჯ-ს

როგორ მინდა შენი ნახვა
სწორედ ახლა, ამ წუთში...
სწორედ ახლა!
სწორედ ახლა!
მაგრამ დროში წარსულში.

2009

მამაჩემი

მუდამ შრომა, მუდამ გარჯა,
შუმლზე ოფლი ნადენი.
მწუხარება ასჯერ-ასი,
დარდი-ორი ამდენი.
გაუხსნელი ცა და ბედი,
შური-კაცის ამკლები.
სიხარული-ერთი-ორი,
შვება უფრო ნაკლები.
მუხა ტოტებაღერილი,
უცნაური იმითიც,
მუდამ ჰქონდა გული სავსე
სითბოთი და იმედით.
უსასრულო ცა და სივრცე,
გაფანტული ღრუბელი,
რუდუნებით მოუღლეელი
წყარო დაუგუბველი.

მეხის ცემა ულმობელი
გადავლილა რამდენი!
მწუხარება ასჯერ-ასი,
დარდი-ორი ამდენი.
ზამთრის ქარი მონაბერი,
ხმელ ფოთლების ამკლები...
სიხრული ერთი-ორი,
შვება უფრო ნაკლები...
და რამდენი გაფიქრება:
„გათავდა და ეგ არი!“
მაგრამ იდგა მუხა მძლავრი,
მუხა მხნე და მედგარი.

1996

უკანასკნელ სარეცელზე

(მამის გახსენება)

თეთრი სანოლი... მძიმე ჰაერი,
მბუუტავი სხივი, შავი ფიქრები:
– დღეს-ჰო! მაგრამ ხვალ? ხვალ, ჩემო კარგო,
ვიქნები?..

წუთი მწყურია ამიტომ ასე,
ასე მწყურია ყოფნა ყველასთან!
სხვა დარდი არ მაქვს-დარდი ქონების,
დარდი სიმდიდრის, დარდი ფალასთა!..
გავფრთხილებივარ სითბოს სულისას,
არც დამჭირვია ქვეყნად სხვა რამე,
ვიცი, გული თუ ჩემი დაიმსხვრა,
თქვენი გულები შემეფარავენ!

1978

რად დამესიზმრე, დედავ?...
 შუბლზე შემახე ხელი:
 – რა მოგივიდა, შვილო,
 რად ხარო ასე ცხელი?... –
 არ ვიცი, ეს რა ვიხილე, –
 სიზმრად იყო თუ ცხადი? –
 ამოიოხრე ნუხილით,
 შემომხედე და ნადი.
 გეძებე, ველარ გიპოვე,
 ველარ მოგკარი თვალი.
 ვერაფრით ველარ შევიცან
 ვით გაქრა შენი კვალი.
 თითქოს მეძახდა ვილაცა,
 მაგრამ არ ჩანდა არავინ.
 და იდგა უძრავ ლოდევით
 სიჩუმე გაუბზარავი.
 იმ ღამით დიდი წვალეებით
 ვკენესოდი გულმხურვალი,
 მკერდში ლუოდა ლადარი,
 სახეზე მენტო ალი.
 ვინოდი, სუნთქვა მეკვროდა,
 მთელი სხეული თრთოდა...
 უაზრო გამოხედვა და
 კენესა, ოხვრა და ბოდვა...
 და სწორედ იმ დროს ვიგრძენი
 შეხება შენი ხელის,
 შენუხებულმა რომ მკითხე:
 „რად ხარო ასე ცხელი?“

და უცებ დაცხრა ლადარი,
სხეულს მიეცა შვება,
გამშორდა ყველა სნება და
სიძაბუნე და ვნება.
მას შემდეგ, როცა ავად ვარ –
მე ასე დამებედა:
არ შეიძლება სიზმარში
არ მომველინოს დედა.

2010

ბახსენება ბათუმის ქუჩებში ხეტილისას

(ჯემალ დიასამიძეს-ახლა უკვე განსვენებულ მეგობარს)

მახსოვს ძველი ბათუმი
დაბალ-დაბალ სახლებით,
თავსხმა წვიმით, მზურვალე მზით,
ძველებით თუ ახლებით,
მოლაღანე დუქნებით,
სურნელებით ყავისა,
მოხუცების მონათხრობით –
ერთ დროს რაც ვიყავითა,
სწორი, ფართო ქუჩებით,
მართლაც რომ ღირს ფასად ის,
სიმრუდეთა უჩვევი –
კლასიციკტურ ფასადით,
მოკირწყლული ეზოებით,
ალაყაფის კარიტა,
იზაბელას ხეივნებით
და პალმების ჯარიტა,

მოჩოჩქოლე ბაზრის დილით,
მწვანილით და თევზითა –
ყველაფერი, რაც კი სოფელს
ლამით ჩამოეზიდა.
დილის სწრაფი შარი-შურით,
სკოლის გაბმულ ზარითა,
მუდამ გულმკერდგაღელილი,
ფანჯრითა თუ კარითა.
ლამის ნაზი სილუეტით,
მბუუტავ ფანრის შუქითა –
გაქრა ძველი იდილია,
ახალს ხელს რომ უშლიდა.
ეჰ, სადღაა ბათუმის
ძველისძველი სახლები!..
მათაც გაჰკრა მძიმე ფრთა
ტალღამ გამოახლების,
აღარც გასაჭირია
და ცხოვრების სიძნელე,
მაგრამ აღარც წარსულის
საამური სიძველე,
აღარც ცხენთა ფლოქვის ხმა,
მეეტლეთა „ხაბარდა“...
მასთან ერთად ყველაფერი
უკვე წარსულს ჩაბარდა.

1978

როცა წარსულს ვიგონებ,
გული ახალს მას ადრის –
მყუდროება მტვრიანი
მზით გამთბარი მანსარდის,
მოთელილი მუთაქა,
გაცვეთილი ფარდაგი,
ნიგნის ჩუმი შრიალი
დღე უქმე თუ სადაგი.
საამური ზმორება
უდარდელი ცხოვრების...
რომანს ცეცხლი ედება
საყვარლების, მსტოვრების,
იქ ლალატი, აქ მტრობა,
მეგობრობა, ნამება...
ჩაიტანეს ყოველი
გატაცების ნამებმა.
ნიგნი ნიგნს მიყოლილი –
შევსებული ლაკუნა...
სადღაც ისმის თანაბარ
ცხენთა ფლოქვის კაკუნი...
დაბას ძინავს მდუმარედ,
შორს არაა ციალი.
ჩემთან-სუნთქვა უძილო
და ფურცლების შრიალი.
მთვარე ზღვისკენ დახრილა
სანაპიროს ფასადით,
სევდით შემოიარა
ჩემი ძველი მანსარდი,

გათელილი მუთაქა,
 გაცვეთილი ფარდაგი,
 წიგნის ჩუმი შრიალი
 დღე უქმე თუ სადაგი...
 ის დრო დიდი ხანია,
 ვით ჩავლილი ცხოვრება,
 გაქრა, მაგრამ მარადჟამ
 ტკბილად მემახსოვრება.
 ნატვრა წარსულ დღეების
 ვერაფერმა გალია –
 ქობულეთი-დაბახანა –
 ჩემი ოქროს გალია.

1979

იმ დიდი სახლის მახსოვს ასული

(ეთერ ცივაძეს-დიდებულ ქალბატონს)

ძველი ქალაქი-ცის და ხმელეთის
 შემაერთები ათას ფერებთ,
 ბევრთაგან ბევრჯერ განადიდები,
 შემკობლი და მონაფერები.
 ქალაქი-შავზღვის მწვანე მშვენება,
 ძველებითა თუ მისი ახლებით,
 მისი ბალებით, მისი სკვერებით,
 მისი ქუჩებით, მისი სახლებით.
 იყო და არის მართლაც ოცნება,
 მოგონებთა მთელი საუნჯე...
 წმინდად ვინახავ გულში ყველაფერს,
 რაც ბავშვობიდან აქ დავაუნჯე.

მოგონებათა მწყობრ ნაკადიდან
ბევრი შემომრჩა და არ მშორდება,
ვნუხვარ, რომ ცხადში ეს ყოველივე
ან ველარასდროს განმეორდება.
ვიცი, პატარა ჩვენი ქალაქის
დიდი ოჯახი-რითაც იწყება;
წინაპართა და შთამომავლების
არ შეიძლება გადავიწყება!
იმ დიდი სახლის მახსოვს ასული, –
არ გამინყრება, ვიცი, გამხელით, –
სწამდა ოჯახის ტრადიციები,
მისი ღირსება, მისი სახელი.
ახლაც ვიგონებ მის ნათელ სახეს,
მზერა, მიმოხვრა და ხმა წკრიალა...
რამდენი რამე მოხდა მას შემდეგ,
რამდენმა ნელმა გადაიარა.
ახლა კი შევხვდი უკვე ქალბატონს,
რა ვქნათ, გვეცვალა ძველი იერი,
მაგრამ სამიოდ თაობის მომსწრე,
ის დღესაც არის მხნე და ძლირი.
ისევ ის ძალა და შემართება,
თვალთ ხილული თუ განაგონარი,
ცხადი გონება, სიტყვა ფხიანი,
სიკეთის თესვის დიდი უნარი...
და მიბყრობს ჩემი მძიმე ფიქრები,
როს მაგონდება დრო გარდასული!
შეიძლებოდეს, ნეტავ, კვლავ ვნახო
ის დიდი სახლი და ის ასული!

2011

ამ მხარის მკვიდრს – ვახტანგ შანიძეს

მინდა ერთხელ კიდევ ვნახო
ჭოკნარი და საჯავახო,
ნოლის ყელი, ტოლების მთა,
სახნავი და საბალახო,
ხევიწყალა, საყორნია,
აზიდული ზანდოს ქედი...
ცხოვრებაში თან დამყვება
ეს ბუნება და ეს ხედი.
იქ ქვაყუდის მყუდრო ყურეს
ქოხში ენთო ძველი ლამფა,
სად ცხოვრობდა წინაპარი –
ჩემი პაპის, პაპის პაპა...
მე იქ თავზე დამთენია,
პეშვით მისვამს ცვარი გრილი,
ციურ ხატად დამრჩენია
ის მხარე და ის ადგილი.

1995

(ვაჟა ლორიას)

ადრე დილით უთენია,
როცა ღამე მითევია,
გამოვსულვარ მერე დილით
და ქუჩები მითელია,
ამყოლია სევდა რამე,
გზა ფიქრისთვის მიტევია,
შემიგრძენია, იმ გრძელ ღამეს
გულს რა სევდაც უტევია.

დაღალული თვალით ვხედავ
მიმოფანტულ დღეთა ცვენას,
ველარ ბედავს გული უკვე
ძველებურად აღმაფრენას,
ალარ ჩანან ის სახენი,
სადღა არის ძველი ლხენა,
გზა მოჭრილა დასახევი,
მორჩა – გულმაც მოისვენა.

სად ნავიდნენ მეგობრები,
ახლა იცნობს ნეტავ ვინ ვის?
რად გადიდდა მოგონების
ფასი, როგორც ძველი ღვინის,
გაგვიმრუდდა ბილიკები,
გზები დაგვიშორიშორა,
სევდა ველარ გავინელე,
მწუხარება მომეშურა.

მწუხარებას მწუხარება,
სევდას სევდა მოსდევს კიდეც,
ვხეტილობ ამ ქვეყანას,
ფეხი ვერსად მოვიკიდე...
ეჰ, რამდენჯერ მთელი ღამე
სულაც თეთრად მითევია,
გამოვსულვარ დილით ადრე
და ქუჩები მითელია.
ამყოლია სევდა რამე,
გზა ფიქრისთვის მიტევია,
არვინ იცის, იმ გრძელ ღამეს
გულს რა სევდაც უტევია.

1965

იყო და არა იყო რა!

(ჩემს დას – ადას)

იყო –
 არა იყო რა!..
 იყო დიდი ზღაპარი..
 რაც იყო და რაც არა,
 დღეს უკვე ის არ არი.

იყო დიდი ოჯახი
 აღვსებული ხალისით,
 სულ მეგონა, არვის ჰქონდა
 მწარე შიში ხვალისი.
 იყო დედა, იყო მამა,
 არ გვტოვებდნენ წამითაც,
 ბებია და ბაბუა,
 დეიდა თუ მამიდა,
 იყო და და ძამიკო,
 და სხვა ნათესაობა,
 ზოგი ხანში შესული,
 ზოგიც ჩვენი თაობა.
 იყო დიდი ეზო და
 უამრავი ნაცნობი,
 და ვიკლებდით ქვეყანას
 ყიჟინით და ანცობით.
 იყო მეზობლობა და
 პატარების ამქარი,
 ვერაფერი გვაკრთობდა –
 ვერც, სიცხე, ვერც ზამთარი.

მეგონა ყველა იყო
მაგარი და ჯანმრთელი...
ჩემთვის ყველა დღე იყო
მზიანი და ნათელი.
ასე ვთვლიდი: ეს ყოფა
იყო მარადიული,
სულაც არ მაფიქრებდა
ყოფა ყოველდღიური,
ჰოდა, მერე რა მოხდა,
როდის დადგა სხვა ხანა?
აფთარივით მოვარდა,
წამიც არ დაახანა –
შეიცვალა ცხოვრება,
ყველა შემომეცალა,
ასე დავიფანტეთ და
ასე დავრჩი მე ცალად.
მაგრამ ეს ბედისწერა
მხოლოდ ჩემზე არ იყო,
წუთისოფლის სიავე
ყველამ ჩემებრ გაიყო.
თითქოს სხვა ქვეყანაში
მოვხვდი, ასე მგონია,
ეს ცხოვრება იმ ძველთან
რალა შესაწონია?
დამეშალა წარსული
ნაწილ-ნაწილ ფიქრებად,
ერთი, გამაგებინა,
შემდეგ რალა იქნება!

2009

ცხოვრებაში რაც კი მიდის,
უკან აღარ ბრუნდება,
ყველაფერი კნინდება და
ყველაფერი მრუდდება.
სახეს იცვლის ყველაფერი,
ნარსულს აღარ მიაგავს,
ყველაფერი სადღაც ქრება
და მიჰყვება ნიავექარს.
რაც ყოფილა, შეჭველად
მიდის და სხვა იწყება –
ნარსულ კვალის გადაშლა და
ნამყოს გადავინყება,
მაგრამ მას თუ არ მიჰყევი,
ძალითაც ეურჩები,
დაუნდობლად გაგწირავს და
ველარ გადაურჩები.

2008

ამ ქვეყანას –
ცა,
ხმელეთი,
ზღვა,
მდელი თუ
კორდები... –
სიხარულით მოვდივართ და
სინანულით ვშორდებით!..
ყველაფერი უნდა დათმო,
ყველას ბედი ეს არი –
შენი გულით სათაყვანო,
შენი დასაფიცარი...
ეჰ, რამდენი გარდასულა,
ცრემლი რომ დავათოვებ!..
ზოგმა უკვე მიმატოვა
ზოგსაც მე მივატოვებ.
ისე ბრუნავს ეს სოფელი,
თითქოს კაცის მტერია.
რისთვის მოველ ამ ქვეყანას,
წასვლა თუ მიწერია?

2010

მოუსვენარი ვიყავ ყოველთვის
 და არ ვიცოდი დალლა,
 მთელი ცხოვრება გადასხვაფერდა
 და რა ვიღონო ახლა?
 არაფერს არვინ არ მეკითხება,
 არც მავალეებენ რამეს...
 – იყავი შენთვის წყნარად და მშვიდად,
 დღე გაათენებს ღამეს.
 უშენოდ სულაც არ დაიქცევა
 ჩვენი ქვეყანა ძველი,
 ყველაფერი გაქვს, შენ რაც გჭირდება
 და მეტს სხვას რაღას ელი?
 რად არ ისვენებ, რად ხარ მშფოთვარე,
 თითქოს მძიმედ ხარ ავად
 და ყველაფერი ამ ქვეყანაზე
 რად გეჩვენება შავად?
 – მოსვენება ხომ მეყოფა მერეც –
 ეს ფიქრი მტანჯავს მუდამ.
 ვით მოვისვენო, როცა კაცს, ვიცი,
 ამდენი რამე უნდა?
 მოუსვენრობა მქონდა წვალებად...
 მეორედ განა მოვალ?..
 ახლა მიტომ ვარ მოუსვენარად,
 მოსვენებული რომ ვარ.

2010

დამლალა ცხოვრების პროზამ –
ასეთი მქონია ბედი –
ანმყოში ვერსფერს ვხედავ,
ბნელია მომავლის ხედი,
მიწურულია სიცოცხლე
და გაჩერდება წამი სად?
„ცდების და ცდების სიკვდილსა,
ვინც არ მოელის წამისად“...

1997

ქარი, ქარი, ქარი!..
მარტი დასაძლევი.
ზღაპარს მიაქვს ლამე –
ჭინკა-ჭოტი-დევი...

არეული ცა და ნისლი,
მინა ნანვიმარი...
ჭალა, ძეძვი და მუხის ხე
მეხით გადამწვარი.

ქარი უსტვენს სადღაცდიდან,
ტყვეს ედება შიშის ზარი.
ნანგრევებში მიმალულა
ოჩოპინტრე საზიზღარი.

შავი მქისი ღრუბელი,
როცა ზეცას ფარავდა,
იჭექა და იჭუხა,
მთვარე დაპატარავდა.

ბუჩქებს შორის ჭინკა დაძრწის
ყიამყრალი, მზეშავი,
ჭაობებში დასდევს ქშენით
შავ გველს მისი მგეშავი.

აიკეცა ფრთები მძიმედ
დაქანცულმა ქორმა,
სულში ჟრჟოლად გაატანა
მისმა განაქროლმა.

გადაიქცა ეს ქვეყანა
ქარის სანავარდოდ
და ვილაცის ლანდი დაქრის
ლამით მარტოდ მარტო.

ცივი ქარით, როგორც შხამით,
მენამლება ტვინი.
მინდა, თუნდაც ერთი წამით,
შეება ვიგრძნო ღვინით,
დავენაფო, დავივიწყო,
აღარ ვიყო გონად,
არ მესმოდეს, რასაც ჰყვება
ჩემდა გასაგონად.
რად მახსენებს ათი ათას
სიმწარეს და წყენას,
რატომ აღარ დააყენებს
იმ საძაგელ ენას?
ღმუის როგორც აღრენილი
ტყის საშიში მხეცი,
გაიხარებს, ვიცი, ნაღდად,
თუ კი ნავიქეცი.

გადაიქცა ეს ქვეყანა
ქარის სანავარდოდ,
დავრჩი სულთ გაძარცული
ლამით მარტოდ მარტო.

2011

მე ვინ მერჩის, ვისი რა მაქვს?..

ჩემი ქოხი განზეა.

ჩემი გზების მანათობლად

არც მთვარეა, არც მზეა.

ფეხი ვერსად მოვიკიდე,

ვერსად ველარ ვმყარდები,

დღეს იქნება-ხვალ იქნება

ალბათ გადავქარდები.

სად ვიყავი, ახლა სად ვარ,

საით წავალ, რა გზებით?..

ვეხეტები დასეტყვილი

შფოთვითა და ალგზნებით...

ამეკიდა ეს ფიქრები –

ჩემი მძიმე ხუნდები, –

მომავალი არა მაქვს და

წარსულს ვერ ვუბრუნდები.

ამგვარ ყოფა-ვაივიშში

გავთავდები ერთ დილით,

ამ ჩემს ბორგვას და ხეტიალს

დაესმება წერტილი.

2009

როგორც გვიანი მაცნე
შემადრწუნებელ ამბის,
გამომეცხადე, მაცნე
გაორგულება ჩანგის...
გადატეხილი ღერძი
მიმოხვეული სიმზე,
ჩამოლენილი ვერძი
პატარა გემის ქიმზე –
შენს გრძნობის თანაზიარს,
ფიანდაზად რომ გეგო,
ავადმყოფ ფანტაზიას,
ასეთი ხვედრი ერგო.

1966

სევდა გაღამანცველი

მე ძლიერ, ძლიერ დამლალა სევდამ
და მარტოობის მდორე ფიქრებმა.
ნუ თუ დარდები დღემდე რომ მდევდა,
არ გამიქრება...
არ გამიქრება?
ახლა მზე ქუჩას შავ ზეთად ადნობს,
აგვისტოშიც თუ ასე იქნება –
ამღვრეულ თვალის მიბჯენა ტატნობს,
და მდუმარება...
და ჩაფიქრება!..

შენ, ვისაც ახლა ჩემი ალერსი
შორი-შორიდან მოგწვდება ალბათ,
გაგახსენდება, ვიცი, ამ ლექსით
ჩვენი ბაგეთა შელენვა ხარბად...
ათრთოლდები და ვით ნაზი ფითრი
ქარნალებული შიშს იგრძნობს რაკი...
ეჰ, ოხრად დარჩეს ეს მწარე ფიქრი,
ეს ტყე, ეს მდელო, ეს აგარაკი!..
გავუძლებ ალბათ მძვინვარე ზაფხულს,
ავიტან სიცხეს ელვარე ქუჩის,
თუ გავუძელი მხოლოდ მე ამ გულს,
და მარტოობას თუ გადავურჩი.
მე ძლიერ, ძლიერ დამლალა სევდამ,
და მარტოობის მდორე ფიქრებმა,
ნუ თუ დარდები დღემდე რომ მდევდა,
არ გამიქრება...
არ გამიქრება?

1965

არა უშავს რა, არა უშავს რა.
ყველაფერს თვისი აქვს საზღაური,
ყველა გადივლის თავის მწვერვალებს,
დაუდუმდება გულის ხმაური...
ყველას თავისი აქვს საზღაური.

თუ ვინმე ფიქრობს, მისი ცხოვრება –
აქაფებული ტალღა ზღვაური,
მუდამ იბორგებს ასე მშფოთვარედ,
ასე ლამაზი და უცნაური...
ცდება, ყველაფერს აქვს საზღაური.

მოგეკითხება ყველა ნაბიჯი,
ყველა სიტყბო და დღესასწაული,
და რაც არასდროს არ შეგიგრძენია,
გახდება იგი დღეს საცნაური...
ყველაფერს თვისი აქვს საზღაური.

არა უშავრს რა, არა უშავს რა,
ცხოვრება გართობს აურზაურით,
მაგრამ მოვა დრო, მოგთხოვს განკითხვას
თავის საზომით და სანყაულით...
ყველაფერს თვისი აქვს საზღაური.

1978

დასრულდება ზღაპარი

საცა არის ისევ მოვა მწუხარე,
გაცვეთილი ზამთრის რუხი საფარი,
დადუმდება ჩვენი გული მქუხარე,
დასრულდება ზღაპარი!

აღარ ივლის თეთრი აფრით ოცნება,
ალიგვება ყვავილები ნაყარი,
ლურჯი ფიქრი რა ტყულად მოცდება,
დასრულდება ზღაპარი!

უბოლოო, გრძელი, ცივი ღამენი
და გრძნობები სუსხისაგან ნაფარი,
აიმღვრევა როგორც ავი რამენი,
დასრულდება ზღაპარი!

ვერ გიშველის სასოება და ლოცვა,
როს ჩაქრება იგი გრძნობა ნაპარი,
როს დაჭკნება ყველაფერი, და როცა
დასრულდება ზღაპარი!..

1968

ტყის ჩუმი ალერსი დამფარავს სიმშვიდით
და გრილი ბორიო ხავსის სუნს მოიტანს,
ხასხასა ფოთლებში გასხლტება ვით მშვილდი
მზის სხივი და აპყრის დასიცხულს მოლი ტანს.

ბუჩქების ჩქერები, დუღილი წყაროთა,
დამპალი ტოტები-სუნთქვაა ზღაპარის...
ვიგრძენი, ცხოვრება მართლაც რომ მწყუროდა
არა სააქაო, რაღაც სულ სხვაგვარი.

მოვშორდი ნებიერ ქალაქს, მივატოვებ,
სოფელსაც დავაგდებ, არ მინდა არადა,
ტყე შეასავსეებს ჩემს გრძელ სიმარტოვეს,
ტყის ნაზი ქალღმერთი თუ დამიფარავდა.

1963

წარსულს მე არ მივტირი,
 ნანატრი იქ რა არის!..
 ოღონდ ვნატრობ იმ ტირიფს,
 სადაც ლურჯი ცა არის...
 სადაც იხავერდება ხავსი –
 ნამის დობილი,
 სადაც გული ვერ დგება,
 სიყვარულს მინდობილი,
 სადაც წყაროს ნაპირას
 დაღვრემილი ტოტები
 შემოხვევას გიპირებს
 ჭალას გადმოხოტებით,
 სადაც არის ფარული
 ადგილები ჩუროთა,
 სადაც მე სიყვარულის
 მართლა რალაც მჯეროდა,
 სადაც სითბო უგრძვნია
 გულს, ოცნებაც მელირსა,
 სადაც ერთი კუნძია,
 გაპობილი მეხისა!

1962

მე აღარა ვნერ, ძვირფასო, ლექსებს,
მხოლოდ დანერილს ვიგონებ ხშირად,
შემონახული ძველი ფურცლები
გადაქცეულა ფერფლად და ჩრდილად,

მე აღარ მომდგამს ძველი სიცოცხლე
და სურნელებაც აკლია სიტყვას,
სევდით ვულიმი შორეულ აზრებს,
ერთხელ გრძნობით მთვრალს შენთვის რომ მითქვამს.

მას შემდეგ ბევრმა წყალმა იდინა
და დამრჩა მხოლოდ მოსაგონარი,
აღარ არსებობს სიტყვა ლამაზი,
სიტყვა მოქნილი, სიტყვა პონორი...

მხოლოდ აზრების მკაცრი სერია
და განსჯა მძიმე, ზანტად მთვლემარი,
ჩემს შეტყვევლებას შემოერია,
მდაბალი პროზა მოსანყენარი.

მე ჩემს თავს აღბათ კიდევ გამოვცდი,
მოვსინჯავ-ლექსებს კვლავ ჩავუჯდები,
და თუ ვერ ვპოვებ სიტყვას ძველებურს,
ან თავს მოვიკლავ, ან დავმუნჯდები!

1967

მითხარ რამე!
 ეგი ლამე
 ისევ მოვა განა კიდევ?
 ბევრი დაგრჩა გასამხელი
 მაგ გრძნობების გადამკიდეს.

მითხარ რამე!..
 თუ ვენამე
 და ეჭვებით დაღალული,
 ვერ მივმხდარვარ, რად გაქვს ასე
 გული ადრე დაღარული.

მითხარ რამე!
 შემედავე,
 არ მომივა ანი ლული.
 ნუ ხარ, ნუ ხარ ასე უტყვი
 შენს ფიქრებში ჩამალული.

მითხარ რამე!..
 სითამამე
 რად აშინებს ნაგვემ სხეულს,
 ვინ გაშფოთებს, ვინ განამებს
 ასე ობოლს, ასე ეულს...

მითხარ რამე!
 თორემ ლამე
 მიდის მიწყვი ნება-ნება,
 და რომ ვერ თქვა აღსარება,
 ვიცი, მწარედ გენწყინება.

1968

ყველა ფლიდი, მრუში, ბილნი
წმინდა ტაძარს მოესია.
მოვიკლავდი თავს უთუოდ,
რომ არ იყოს პოეზია!

ყველაფერი აირია
იმ დღიდან და მას უკან...
მოვიკლავდი თავს უთუოდ,
რომ არ იყოს მუსიკა!

ამ ცხოვრებას იმ ყარყუმეთს,
აბა, როგორ შეადრი?
მოვიკლავდი თავს უთუოდ,
რომ არ იყოს თეატრი.

ვის უნდინხარ, ვინ გკითხულობს:
იქნები- არ იქნები?
მოვიკლავდი თავს უთუოდ,
რომ არ იყოს წიგნები!

გზა არ არის ხსნის და შველის,
საით ნახვალ, რას შვები?..
მოვიკლავდი თავს უთუოდ,
რომ არ იყვნენ ბავშვები.

1980

მგონი უმჯობესია

„რაც მეტს შევიცნობ, მით ნაკლები ვიცი“

ტომას ზო კამპანელა

მე რაც ვიცი-კარგად ვიცი,
ეს ცხოვრების ნესია –
რაც არ ვიცი, ის ვიცოდე
ბევრად უკეთესია.
ვერ მიშველის ცხოვრებაში
ვერც ღმერთი, ვერც მესია,
არ ვიცოდე არაფერი,
მგონი უმჯობესია.

2009

უქმად მოლაპარაკე

ყველას ვუხსნი, ვარწმუნებ,
ვლალადებ, ვედავები:
ახლა აღარ არიან
ძველი ბრძენი თავები,
სულიერ ღირსებებზე
აღარ ზრუნავს არავინ,
ჩვენი ხელისუფლება
ცრუ არის და მპარავი.
აირია ქვეყანა,
რამე უნდა ვუშველოთ,
გადავშენდით მგონია
უძიროდ და უშვილოდ.

ამნაირი მმართველნი
ჯერ ჩვენ არა გვყოლია,
ღმერთს ამოფარებულნი,
სატანას აპყოლიან.
ეს ცხოვრება რა არის?
ერთი მონაკვეთი.
ამდენ უმსგავსოებას
როგორ იტანს ღმერთი?
სიტყვით ვერაფერს გაეხდი,
დავრწი განაქიქები.
ვილას უნდა ეგ შენი
სწავლა, ცოდნა, წიგნები?
ვის ჭირდება გონება? –
უქმად ვყბედობ, მგონია,
მე ამგვარი ამბავი
არსად გამიგონია!
ყურს არ უგდებს არავინ
ახლა ამგვარ არაკებს...
ერთი გამაგებინა,
მე რა მალაპარაკებს?!

2008

თუ კაცი ხარ

თუ კაცი ხარ, ერთს გეტყვი,
მარტივად და მოკლედ:
კაცად უნდა იცხოვრო,
კაცად უნდა მოკვდე!

2011

ყველაფერი დროს თან გაჰყვა:
ფიქრი, აზრი, ნალველი,
სიხარული, აღტაცება,
ვაჟკაცური სახელი;
გული დადნა, სულ სხვაგვარად
ფეთქავს ძალაგამკრთალი,
თუმც ჯერ კიდევ მთლად არ არის
სულში შუქი ჩამქრალი...
ძველებური ნატვრა, ვნება
გადაქარდა ყოველი,
არაფერი მენატრება,
არაფრის ვარ მდომელი;
მოდუნებულ ცხოვრების რიტმს
გვერდს მაინც ვერ ავაქცევ,
თითქმის ყველაფერი დავთმე
ყურადღებას არ ვაქცევ.
ერთადერთი შემრჩა მხოლოდ –
ის ყველაფერს გამიბრის –
სილამაზის საჭვრეტელად
თვალნი მაინც გამიბრის.

2010

ისევ ის ვარ, რაც ვიყავი, და ასეთი ვიქნები,
მარად თან თუ მეახლენ ჩემი ძველი ფიქრები,
რა დაბინდავს იმ დღეებს, იმ შლელვარე აისსა?
თვალნინ მიდგას ღიმილი პანანინა ქალისა,
როს ნანგრევი იმედთა უმონყალოდ იწვოდა,
მე იმ პატარა გოგომ ხელი გამომიწოდა.

1969

წიგნის მტერია ორივ

წიგნის მტერია ორივ –
კომპიუტერი და მატლი...
ახალი საუკუნეა,
წერტილი ახალ ათვლის.
ახალ დროებას ახლის
შეგრძნება უნდა დიდი.
დრო მოდის უნიგნურობის –
ულმობელი და ფლიდი.
თუ არ აუბი მხარი,
თუ ვერ აპყევი სრულად,
დარჩები შენს ძველ ბაქანზე
არაფრადა და ნულად.
მზაკვრულად იკვლევს გზა-კვალსა –
ასეთი არის იგი –
სურს, რომ უარყო ბოლომდე
წერა-კითხვა და წიგნი.

თუმც თავის გზა აქვს ყველაფერს,
ვერ გადაუხვევ ოდნავ,
არსის გაგებას დრო უნდა,
გამოყენებას-ცოდნა.
უნდა შეგეძლოს მიზნის და
დანიშნულების გარჩევა,
ბევრი რამ აღარ იქნება,
წიგნი კი მაინც დარჩება.

2010

ცელი მთვარე

(კოსმიური ზღაპარი)

სწრაფი ქარი სწრაფად იწვევს
ცაზე გაშლილ ქულულ ფარას,
მთვარე მალლა, მალლა იწვევს,
ღრუბელი რომ გადაფარავს...
დაუსხლტება იმათ მარდად,
თავს გამოჰყოფს უცებ გარეთ,
მერე თთქოს გადმოვარდა,
მიატოვა ზეცის არე.
აცეკვდება აშვებული,
ჟინიანად როკავს, დახტის,
აღარ უნდა არშვებული
დღეს დედოფლის ვერცხლის ტახტი,
აღარ უნდა თმენა მსგავსის –
ცაზე ხაზვა პარაბოლის,
დასაჭერად მოსდევს ასი
ნისლის ფრთა და ფარა ბოლოს.

დაედევნენ ფერიები
 მნათობს მროკავს თავაშვებით,
 აფერადნენ პრერიები
 უცხო ფერთა თამაშობით,
 მთვარე დაწვდა უცებ ქვიშას,
 მათ სახეში მიაყარა,
 – გადავრჩიო, არაუშავრს! –
 დედამინას მიახარა.
 შემდეგ ზღვაზე დაეშვება,
 სხივით ვარსკვლავთ ესვრის შხეფებს.
 ო, სიცელქე და ეს შვება
 სისხლს ძარღვებში ააჩქეფებს.
 წყლიდან ფშენეტიტ გამოხტება,
 შეაჯდება ქედზე გორას,
 დედამინა პირდაფჩენით
 შესციცინებს მნათობს მგორავს.
 მთვარე ტყეებს მოედება,
 გააღვიძებს ხეთა რიგებს,
 მერე ბუჩქებს მოედება,
 ყველას სალამს დაურიგებს...
 ხან მინდორში ინავარდებს,
 ხან ქალაქში ხაზავს ქუჩებს,
 ხან სოფელში ია-ვარდებს
 დაყნოსავს და მიიყუჩებს.
 უჩუმრად ეშვება ჭაში,
 ემალება მდევარ ქარებს.
 ამოძვრება გამალებით
 და შეალებს ქოხის კარებს,

მიეხლება-მოეხლება
აქეთ-იქეთ გადარევით,
და როდესაც დაიღლება,
ამოჰყვება ბუხარს ზევით.
მერე ხეზე შემოჯდება,
უთვალთვალებს გამვლელს გზაზე,
და მეურმე გოცვებით
იყურება მალლა ცაზე.
მთვარეს ეს რა ემართება?
შეაჯდება რქაზე ხარებს,
უცებ ხევში შევარდება,
იხითბითებს, იხარხარებს.
ფეხაკრეფით ეფარება
უზარმაზარ ულრან ტინებს,
იღლიებში ეპარება,
თანაც მწარედ უღიტინებს...
ახარხარდა რიხით იმ წამს,
ატყდა რხევა მთათა ჯარის,
არ უნახავს დედამიწას
ამნაირი ქცევა მთვარის.
მთვარე დაცხრა, დაშოშმინდა,
თითქოს ჯავრი გულს მოეშვა,
მერე ასე უდარდელად
სადღაც ბნელში გადაეშვა.

1962

რად დამეჩემა:

ასე მგონია, საუკუნემ გამასწრო ჩემმა,
 მე კი კვლავ იქ ვარ, სადაც არის ჩემი წარსული,
 გარს მახვევია ყველაფერი დროგადასული,
 დამვინყებია ბედისწერა-ჩემი მდეველი,
 ფერისცვალება, ჟამთასვლა თუ დრო ულმობელი...
 და სინამდვილეს მოვუხუჭე თვალი მზირალი,
 ასე მგონია, ყველაფერი მაინც წინ არი!

ასე მგონია, საუკუნემ გამასწრო ჩემმა!

2004

რა მინდა...

რა მინდა!

რა გინდა!

რა უნდა!

რა გვინდა!..

დავდივარ... დავდივარ,

ხალხში ვარ თუ მარტო,

ვიღიმი...ვიცინი...

მაინც ვარ მნუხარე,

მით უფრო,

მით უფრო,

მით უფრო ვდარდობ!..

რას ველი?

რა მოვა!

რა უნდა ნავიდეს?

არ ვიცი, არ ვიცი

რა მსურს და რა მნადის...

ვსულდგმულობ ამ ქვეყნად რისთვის ან რა მიზნით?

ბოლო აღარ უჩანს ამ სურვილს, ამ წადილს!..

ვისვენებ მძინარე თუ ზეცას გავყურებ,

თავისი თილისმით გრძნობებს რომ აღმირევს,

აღბათ ერთ საღამოს მოწყდება ვარსკვლავი,

და ჩემ დასიცხულ სულსაც წაიღებს.

რისთვის ვართ ამ ქვეყნად, თუ ნავალთ ყველანი

და ქარი დაფარავს ნაკვალევს პატარას?

არ ვიყო არც იქა,

არც დავრჩე ამ სოფლად...

ვილას მივენდო?... ღმერთსა თუ სატანას?
 მე რომ შემეძლოს, ყველაფერს დავანგრევ,
 დავლენავ, რაც ამ მკაცრ ეპოქის ააგო გონებამ,
 ოღონდ ის ვიცოდე, რა უნდა ვაკეთო,
 ოღონდ არ მბოჭავდეს ბრმად აზრთა მონება...
 უფსკრულში ჩავძვრები, ქვესკნელეთს შევარყევ
 და მთელ მსოფლიოს გადავწვავ აალით...
 ცეცხლი თუ არ მეყო, ზევს დავვსესხები
 ან პრომეთესავით მოვტაცებ ძალით.
 ავანთებ კოცონად ათასგვარ იმედებს,
 გზად ქარებს გაუშვებ, რისხვით რომ აღჰგვიდა
 ყველაფერს, ყველაფერს...
 ოღონდაც ვიცოდე,
 რა მინდა!
 რა გინდა!
 რა უნდა!
 რა გვინდა!

1962

ვილაც იცინის, ვილაცა ტირის

ვილაც იცინის, ვილაცა ტირის,
 ვილაც დარდობს და ვილაც მშვიდია,
 ვილაცას ცეცხლი ედება გულზე,
 ვილაცას ყველა ფეხზე ჰკიდია.
 ვილაცა დუმს და ვილაცა ყბედობს,
 ვილაც შრომობს და ვილაც მუქთია,
 ვილაც ფულებში ჩაძირულია.
 ვილაცას გროშიც არ აბადია.

ვილაცას ტანჯავს თავის სინდისი,
 სხვას ეს არაფრად არ მიაჩნია,
 ვილაცას ბედი სწყალობს გულუხვად,
 ვილაცას სულაც არ გააჩნია.
 ვილაცას აღრჩობს ბოღმა და შური,
 ვილაცა მარად თესავს სიკეთეს,
 ვილაცა მუდამ ჩადის სიავეს
 და კარიერას ამ გზით იკეთებს.
 უდანაშაველო ვილაცა ზის და
 საკანში მწარე ცრემლები დადის,
 ვილაცა დიდი ბოროტმოქმედი
 დაურიდებლად ქუჩაში დადის,
 ვილაცა მავნე სიავით ხარობს,
 ვილაცა ებრძვის გარეწარს მკაცრად;
 სათნოებას და უმანკოებას
 ბილწი მიიჩნევს წარსულის ნაცრად.
 ვილაცა თავის ნიჭსაც ვერ ავლენს.
 ვილაც უნიჭო მწვერვალებს აღწევს...
 ასეთი არის ნუთისოფელი,
 რომელსაც კისრად ეს ცოდვა აწევს.
 ვით დავიჯერო, რომ ეს ქვეყანა
 გონიერების არის ნაყოფი,
 როცა სიკეთე ასე მცირეა,
 მხოლოდ სიკვდილი არის სამყოფი.

2012

არც არაფერს ველი იქეთ...
 თუმც აქეთ რა მქონია?
 ბევრი რამე თავად ვცანი,
 ბევრიც გამიგონია.
 იქაც არაფერი არის,
 ეს ცხოვრებაც წამია,
 ათასგვარი მითქმა-მოთქმა
 ველარ ამიტანია.
 რა ყოფილა, რა ვყოფილვართ,
 ვინ გეტყვის? ან რად გვინდა?
 სანამდეც ხარ, იყავ კაცი
 გულმართალი და წმინდა!

2009

„ვეფხისტყაოსნის“ ყოველი ნაკითხვისას

ვინა ხარ?.. ადამიანი?.. მოკვდავი, სისხლის ძარღვებით?
 სიდან მოსულხარ, სად იყავ ან ასე საით წახვედი?..
 ვერ დაგიტირა ქვეყანამ, ვერ დაგიფინა თალხები...
 მაცხოვარივით განამეს, თუ ჯვარზე ნებით ახვედი?

1978

ბრძენის ნათქვამი იწამე,
გამოიყენე თარგად
„სხვა ვინმე რომ შეაფასო,
თავი შეიცან კარგად“

2000

რაც მინდოდა ის რომ არ ვთქვი,
მერე მწარედ ვინანე.
რაც რომ უნდა შეთქვა, რომ ვთქვი –
ვინანე და ვინანე!
ვერ ვიტანდი სიტყვას მლიქვნურს,
გაქნილსა და განაფერს,
მნიშვნელობა ჰქონდა ჩემთვის
ნათქვამის აზრს, განა ფერს...
ამიტომაც ვერ ვენიე
ცხოვრებაში ვერაფერს.

2010

გულს ნუ გაიტებ, თუკი
სულში კვლავ ცეცხლი ბოლავს!
ათასი მტერი გერჩიოს
სულელ მეგობრის ყოლას!

1996

ზოგი იარაღით ხელში არჩევს სიკვდილს...
ზოგს ზღვა ხიბლავს, ზოგს ცა... დრო კი მიგვდის,
მიგვდის...

ჩემი იარაღი კალამია ბასრი,
მასში არის ჩემთვის ამ ცხოვრების აზრი.

2011

და ეს ქვეყანა ჩვენი რაც კია,
ქალი-ქალია, კაცი-კაცია.
არ შეიცვლება მგონი ან კია,
ასე იყო და ახლაც ასეა:
სულ ერთი არის, ვის რა აცვია,
ქალი-ქალია, კაცი-კაცია.

2011

ჩემი პატივია

უნდოდა ამ ცხოვრებაში
თავის სიტყვა ეთქვა,
მაგრამ მისდა მოსაგონრად
დარჩა მხოლოდ ეს ქვა,
ბევრი რამის თქმა შეუძლო –
ვერაფერი ვერ თქვა.

2010

არასოდეს მინატრია უკვდავება (მეულეს)

არასოდეს მინატრია უკვდავება,
არცა ვმდგარვარ მე დიდების კართან,
არაფერი მწამებია ქვეყანაზე,
მარადიულ სიყვარულის გარდა.

არაფერი არ მქონია საოცნებოდ,
არაფერი ჩამყოლოა დარდად,
არაფერზე მიფიქრია არასოდეს,
მარადიულ სიყვარულის გარდა.

ბევრი მყავდა მეგობარი სათაყვანო,
მაგრამ ამით მე არაეინ მგავდა:
არაფერი, არაფერი მდომებია,
მარადიულ სიყვარულის გარდა.

2004

სანამ ერთად ვიქნებით
(მეულღეს)

მარტოდ ყოფნა ამ დროისთვის
ალარ არის ადვილი.
არ მსურს მე ეს თავგანწირვა,
მოვლა, ჯაფა, პატივი...
დამიჯერე, დავიღალე –
ფიქრი, დარდი, ნუხილი...
კოშმარული ღამე იყო,
არ მეძინა ნუხელის.
მე არ ვიცი, რა მანამებს,
რა მჭირს, რისთვის ვირევი.
მაგრამ ასე რომ გაგრძელდეს,
ალბათ გადავირევი.
ვერ ვიტან, ჩემს ცხოვრებაში
როცა სხვები ხელს ჰყოფენ.
ახლა ვხვდები, ასე ცივად
სიცოცხლეს რად ხელჰყოფენ.
ძვირფას ნივთს რომ სასოებით
მკერდში გრძნობით იკრავენ...
მესმის, მესმის ძლიერ კარგად,
თავს როგორაც იკლავენ.
ძლიერ კარგად შევიცანი,
უკვე შორეთს რომ მივალ –
ჩვენ თუ ერთად კი ვიქნებით,
არაფერი მოგვივა.

2011

- ჩემდამი თუ ამნაირი გრძნობა გქონდა, მითხარ, ქალავ, ასე რატომ დამალე? გავიგებდი იქნებ მე შენს გულის ზრახვებს, გადავწყვეტიდი გაბედულად და მალე.
- ვაჟავ, მე ხომ ჩუმი ვიყავ და უთქმელი, შენ არ მითხარ, მეც ვერ გითხარ სანადელი. ვინ გაიგებს სიყვარულის გამოცანას, არასოდეს იქ არ ჩნდება, სადაც ელი.
- იქნებ ისევ აღორძინდეს ძველი გრძნობა, ჩვენს დანეწილ სულს თუ კი მოუნდება? -
- არ მგონია! სიყვარული როცა მიდის, მერე უკან აღარასდროს ბრუნდება.

2011

მოგონებამ ყველაფერი დაბინდა

ნუ მაძალებ, მე აქ ყოფნა არ მინდა,
 ვერ მომხიბლა ვერც ნვიძამ, ვერც ამინდმა.
 ვერ ვიგუებ მე ამ ყოფას დიდებულს,
 ვერაფრით ვერ გამიმრთელებს ნაგვემ გულს...
 მახსენდება ყველაფერი რაც იყო,
 ჩვენი გზები უთქმელად რომ გაიყო.
 ეს ფიქრები მძიმე გრძნობებს ამიშლის,
 გვედრები, წასვლას ნულარ დამიშლი!
 მოგონებამ ყველაფერი დაბინდა,
 ამგვარი რამ, ჩემო კარგო, რად გვინდა?

2010

სულ მახსოვს, სადაც ვყოფილვართ,
ის უბნები და არენი,
რამდენჯერ შევხვდით ერთმანეთს,
რამდენჯერ გავეყარენით,
რამდენი ცრემლი ვღვარეთ და
რამდენჯერ გავიხარენით...

რამდენი ლექსი წარმოვთქვით,
სიმღერებს ხმები ვაყოლეთ,
რამდენი ფიქრი დავწვით და
ოცნებაც გადავაყოლეთ,
რამდენი რამ გადავწყვიტეთ,
შესრულება კი ვაყოვნეთ.

ისეთი მაინც რა მოხდა,
მითქმა-მოთქმა რომ ავტეხეთ?..
დღეს სინანულმა შეგვიპყრო,
როს წარსულს თვალით გავხედეთ...
ფიცშეკრულები ვიყავით,
სიტყვა კი მაინც გავტეხეთ.

2010

გვიანი გაზაფხული

დაიგვიანა ამ გაზაფხულმა,
გულში კი დნება ძველი ზაფხული...
ჩაყვითლებული მდუმარე სევდა,
გადამტყნარი და გადაზაფრული.

გადაკარგული დღეთა ხსენება,
 ოცნება ძველი თუ ახლანდელი,
 მზუგთავი კვალი ჩამავალ მზეთა
 ვით მივინყებულ საყდრის კანდელი.
 შემიპყრობს ჩემი მკაცრი დემონი,
 საით მენწვა გზაარეული?

დავდივარ როგორც უკვალო ელდა
 მიუსაფარი და მთვარეული,
 შენ მომევლინე როგორც სინათლე,
 გიცქერ და თვალებს ველარ ვუჯერი –
 მოხვედი როგორც ნისლის მანდილი,
 სულში კი ელვად შემოიჭერი.

და როცა ცქერა შეგიპყრობს ჩემი
 არა შმაგური, არა ვნებური,
 გაგიპობს ბაგეს მორცხვი ღიმლი,
 ჩვეულებრივი და უნებური...

მე მაშინ ვფიქრობ, ეჭვების ტალღა –
 ჩემი წამება ყოველდღიური –
 ჩვენი შეხვედრა ეს არის წამი,
 თუ ნეტარება მარადიული.

და თუ აღსრულდა, და გაზაფხულიც
 მოვიდა გვიან, თუმც სევდაც ახლავს,
 არ გავიხსენებ მაშინ იმ წარსულს,
 ვით მივინყებულ ვილაცის საფლავს,
 და დავემხობი როგორც მლოცველი,
 არად მივიჩნევ, რაც კი ვენამე,
 და ჩემს სამყაროს სანყის-სათავედ,
 როგორც ხატს, მხოლოდ შენ ერთს გინამებ!

1968

შენ იყავ ზეცა, შენ იყავ დარი,
 შენ იყავ სხივი, ედემის ნერგი,
 ვის სიდიადეს არ ჰქონდა ზღვარი,
 შენ იყავ სულთქმა, შენ იყავ ღმერთი!
 შენ იყავ სისხლის დუღილი მწველი,
 შენ იყავ წყარო, ნამი ციური,
 შენ იყავ მწვანედ გაშლილი ველი
 და ჰარმონია ფანტაზიური!..
 შენ იყავ, ვინაც ყველა ცდომილი
 მარადიული კრთომით დაძარი,
 შენ იყავ რაღაც შეუცნობელი,
 შეულწეველი ნმინდა ტაძარი!
 შენი სითბოთი მზე მზურვალეზდა
 და კამკამეზდა ცის კაბადონი,
 ნაზი ბურუსის მანდილს აფენდა
 ბულბულის სტვენა და იადონის...
 და გაქრა, გაქრა როგორც ზმანება
 ციურ ხატების ძველი იერი...
 და დამრჩი სულში როგორც ნამება
 ჩვეულებრივი და მინიერი.
 და დარჩა მხოლოდ მიმოცვენილი
 უტყვი ნანგრევი ღვთიურ ტაძარის,
 და სამუდამოდ შემორჩენილი
 დამწვარ გრძნობათა ფერფლი ნაცარის.

1966

როცა მოვა ზაფხული, სიცხით გადაზაფრული
 მიაშურებ აგარაკს, სხვა რა მოგაგონდება...
 ნახვალ, მაგრამ როცა იქ მე არ მომელოდები,
 მარტოობას იგრძნობ და გული დაგიღონდება!..
 გული დაგიღონდება,
 ღამე ივლის წვალებით,
 ღამე ივლის წვალებით, და მთვლემარე სევდები
 ლოყას ცრემლით დაფარავს, სახეს-ცეცხლის მონთება,
 რაკი გაგახსენდება, ვერასდროს ვერ შეგხვდები.
 უცნაური გოდებით პანანინა ოდები,
 ბუჩქნარი თუ ტყე-ველი სევდით შეიბურება...
 აივანზე მჯდომარეს უღიმღამო თვალებით,
 მოგბეზრდება მდუმარედ შორი გზისკენ ყურება.
 მე არ მოვალ!
 დასრულდა ნეტარების წამები.
 ნეტარების წამების დამრჩა მოგონებანი,
 შენი ბაგის სითბო და დანაცრული ოცნება,
 ამღვრეული გული და აწეწილი ვნებანი.

1965

გული კვლავ შფოთავს, ისევ მქუხარებს,
 ისევ ის ძველი დარდი მენვია.
 მეგონა მოვრჩი სევდას უღმობელს
 და ხედავ, რა დროს ნამომენია?!
 თითქოს დაირღვა დროთა კავშირი,
 უკვე ჩავლილი არის ყოველი,
 ნამიც კი დარჩა ახლა საშური,
 მოსათუთარი და სათხოვნელი.
 თითქოს მენწყერი დაქანდა ზავით,
 გრძნობა დაიძრა, აზვავდა ფიქრი,
 და ამიტაცა ქარმა მსუბუქად,
 როგორც ფოთოლი პანია ფითრის.
 შენი ნაპირი ძლიერ შორია –
 მთები ფიქალი, მიუდგომელი.
 რას ვიზამ, ალბათ დავილუპები
 შენი ბაღნარის ხილვის მდომელი.
 და თუკი შენ მე ხელს გამომიწვდი, –
 შეველა მჭირდება უდავოდ მყისი.
 თუმც ეს იქნება „გედის სიმღერა“
 და არა დიდი გზის დასაწყისი.

2002

მიდიოდა უღმობელი დრო...
 გაიყო გზა...
 არ ვიცოდი რა მელონა,
 ან რა მეთქვა, რა...
 გადიოდა უსასრულო,
 ჩემთვის მოკლე დრო.
 ის სათქმელი გულმა მაშინ
 რატომ გადადო!

მიდიოდა უღმობელი დრო...
 გაიყო გზა...
 მსურდა რამე მეთქვა შენზე,
 ერთი-ორი სხვაც.
 იმდენის თქმას ვაპირებდი,
 თუ ვიცოდი რაც,
 ერთიანად მიმოვფანტე,
 ვერ დავძარი ხმაც...

ახლა გნახე –
 მოდიოდი...
 გადავწყვიტე თქმა.
 მაგრამ შენთან ერთად ვილაც
 მოდიოდა სხვაც.
 მოდიოდა... მოდიოდი...
 ერთი გქონდათ გზა.
 აბა, ან რა ვიღონო,
 ან რა გითხრა, რა?

როგორ უცებ დამეკარგე, თვალიც კი ვერ მოგკარი,
გული ჩემი გითავაზე, შენ კი ხელი მიკარი.
რამდენჯერაც დაგიძახე-პასუხი არ გამეცი,
მე ღიღილოდ მოგველინე, შენ კი მეხად დამეცი.
დამიჯერე, დავიღალე, ჩაქრა ჩემი სანთელი,
ნულარ ეძებ ჩემში გრძნობას, შენგან ასე გათელილს.
აღარ ღვივის ჩემში ძველი ცეცხლოვანი ვნებანი,
დარჩა მხოლოდ სულში მისი მწარე მოგონებანი.

1967

მაგ გულმა, კარგო,
რაც უნდოდა, ის ვერ მონახა...
ვიცი, სხვასთან ხარ,
მაგრამ მაინც ჩემი მონა ხარ.

ვიცი არ მოგნონს
სადაცა ხარ შენ ის ხედები,
თუკი სხვასთან ხარ,
ისევ ჩემსკენ რად იხედები?

თუ არ გსურს გნახო,
რად გამიღე გულის კარები?
შენ სულ სხვა გზა გაქვს,
მაგრამ ჩემ გზით დაირები.

მაგ გულმა, კარგო,
რაც უნდოდა ის ვერ მონახა...
ისევ სხვასთან ხარ,
მაგრამ მაინც ჩემი მონა ხარ.

2010

გადიტიანა გულმა ობლობა
და დავრჩი ისევ ძველი ფერებით.
მოუქსოვია თითქოს ობობას
წარსულთ ფიქრები, აღმაცერები.
სადღაც დავტოვე მე ის ნუგეში,
იგი ოცნებაც გაჰყვა ნიავეს
და სადღაც აღბათ სიმსუბუქეში
ან სული მშვიდად იბორიალებს.

სულის სიმშვიდე! – დედა სიამის
და ნეტარების მთელი სამყარო!..
მონატრული ვარ მე მხოლოდ ამის,
და სხვა დიდება თუნდ სულ ამყარო,
არად მივიჩნევ, არ ღირს არაფრად
კაცობრიობის მთელი ფიქრები,
არ ღირს სიცოცხლე გულის საზაფრად –
„დღეს რა ვყოფილვარ, – ხვალ რა ვიქნები!“
რად ღირს მსოფლიოს ყველა დიდება
თუ ამ ქვეყანას ცეცხლად მოენთე,
ვით მეფისტოფლის გადაკიდება
და დაღვრემილი გმირი გოეთეს...
ნანატრი წუთი, შემდგარი წამით
და აშვებული სული ნეტარი!..
ეს არის ჩემი ოცნება ღამით,
ჩემი სიცოცხლე სწორედ ეს არი!
სულის სიმშვიდე – დედა სიამის,
და ნეტარების მთელი სამყარო!
მალღრსოს ღმერთმა მე ხილვა ამის
და მერე თუნდაც მინად დამყაროს!

1961

მე ვიყავ სეტყვა, შენ იყავ დარი,
მე ვიყავ ღამე, შენ იყავ დღე,
მე ვიყავ შავი ღრუბლების ჯარი,
შენ იყავ მწველი ზაფხულის მზე.

მე ვიყავ სუსხი, შენ – სითბო ნაზი,
მე ვიყავ ტანჯვა, შენ იყავ შვება,
მე თიხის ჯამი, შენ კი -- ემბაზი,
შენში სხივი კრთის, ჩემში კი ქრება.

მე ვიყავ სიპი გაუტეხელი,
შენ იყავ თაფლის სანთელი ლბილი,
მე ვიყავი ავი, შმაგი და ხელი,
შენ კი – ენამზე და ენატკბილი.

ვით იქნებოდა ჩვენი ერთობა?
ვით ემეგობრა ცეცხლსა და წყალს?
და მგონი ამ დროს უფრო ეთმობა
სიკეთეს, ვიდრე ქვესკნელის ალს.

2012

კვლავ რატომღა მომეველინე

კვლავ რატომღა მომეველინე,
გამახსენე წარსული,
ის ხომ იყო ჩვენი გზების
გაყოფა და სასრული.

გამახსენე მზის სხივები,
ზღვა მშვიდი თუ მქუხარე,
ერთად ყოფნა-სანეტარო,
დაშორება-მწუხარე.
მაისია, მომერიდე,
გარს მეხვევა ლანდები...
თავს თუ აღარ გამანებებ,
ისევ შემიყვარდები.

2011

გიჟური ხატიანი

მოვიარეთ თბილისის ჩათვლემილი ქუჩები,
მაინც ველარ მშორდები, ისევ მელაქუცები.
გათენებას აპირებს, ვეგებებით ალიონს,
შენ გინდა, რომ ვნებებმა ისევ ამიყოლიოს?
იკეცება გზადაგზა გათელილი კვალები,
ნეტავ რად არ მშორდები, ნეტავ რას მევალები?
თან დუდუნებ უწყვეტად, სიტყვას აზრსაც არ აქსოვ:
„არაფერი არ მინდა, არაფერსაც არა გთხოვ.“
თვალებს ძილი ვერ აკრთობს, ბაგეს ცეცხლი ედება,
გეჩვენება ქვეყანა გამოუცნობ ედემად...
და განვალებს რალაცა, გაგონდება ისევ ის...
ქალწულური ალები, გრძნობა გამაისების.
ლამეს დილა ეხვევა, ჩვენ დავდივართ ისევე,
დაღალული თვალები სევდას შემოისევენ.
იკეცება გზადაგზა გათელილი კვალები,
ნეტავ რად არ მშორდები, ნეტავ რას მევალები.

1965

არ ვიცი, შენში უფრო მეტია
ქალი თუ ბავშვი ჯიუტი ტუჩით,
გულში ვერაფრით ვერ დაეტია
ეს სიყვარული ასეთი ურჩი.
ვერ დავიოკე აუტანელი
ლტოლვა შენდამი, ჩუმი სურვილი –
ვყოფილიყავი გადამტანელი
მაგ შენ ბაგეთა ავი წყურვილის.
აჰა, მორჩილ ვარ ბედს უმადური,
გსურს გამარჯვებაც შენი ვინამო?
დე, ეგრე იყოს-გამანადგურე,
შენ ინეტარე, მე კი-ვენამო!

1964

სიყვარული რომ დავკარგე,
სულში ჩამრჩა ლოდად.
ნუთუ სამუდამოდ გაქრა,
მეტად აღარ მოვა?
ნუთუ უნდა დავივიწყო,
თუ დავუწყებ ლოდინს?
სიყვარული ნუთუ მართლა
„მხოლოდ ერთხელ მოდის?“
მხოლოდ ერთხელ, მხოლოდ ერთხელ! –
მომძახიან ხმები,
უცნაური გაავებით,
ყინითა და ვნებით.
რა ვქნა? თუკი ასე არის –
თუმც არ ვიცით როდის...
სიკედილიც ხომ ცხოვრებაში
მხოლოდ ერთხელ მოდის!

2011

ბავშვის ღიმილი

(ფუძლენი პატარებს)

რა კარგია გაღიშება
 პანანინა ბავშვის,
 რაგინდ ბოლმით იყო სავსე,
 ავიღებს და დაგშლის.
 რაგინდ რისხვით აღგზნებული
 გულში ცეცხლი ინთოს,
 გაგიღიშებს-არაფერიც
 არ ყოფილა თითქოს.
 გულს გიწვავდეს მოგონება,
 უპეს ცრემლის წამი.
 სუყველაფერს აბათილებს
 ეს ღიმილის წამი.
 რაგინდ თვალებს გიბნელებდეს
 საიქიო მქისი,
 მოგაბრუნებს სიცოცხლისკენ
 გაღიშება მისი.

1979

რას მიყურებს მე ეს ბიჭი?
მომაჩერდა ძალიან.
გამანებოს ნეტავ თავი,
მისთვის სადა მცალია?
სადაც მივალ, ვით ნიავი
თან მომყვება მალულად.
ფეხს ვაჩქარებ-ისიც მომდევს,
გამიმართა მარულა.

შინ ვიყავი ... თითქოს ვიგრძენ
მისი სუნთქვა, – ამის წინ...
გავიხედე ფანჯრიდან და –
ხესავით დგას სახლის წინ.
ერთმანეთს თუ შევეფეთეთ,
მონყვეტილი ჩერდება,
გვერდს ჩავუვლი-სასოებით,
საწყლად მომაჩერდება.

ვერ მივმხდარვარ, სულ რად დამდევს,
ან რა უნდა? მეც კიდე,
ვერ ვახერხებ, ვკთხო: „ბიჭო
რატომ გადამეუიდე?“
ძლიერ უნდა გავუჯავრდე,
სულ თავს რომ არ გავიდეს!
მაგრამ ისიც რომ არ მინდა,
სამუდამოდ ნავიდეს?

2009

თიკოს, მგონი, მონონს გელა,
 ნინიკოს კი ალეკო.
 ნინო-გიგას, გიგა-მაკას,
 ალიკოს კი – თალიკო.
 ნინი არჩევს თავის საქმეს
 გელასა თუ ნიკასთან,
 დაჩის, მგონი, ძალზე მონონს
 ლაშასი თუ გუკას და.
 თალიკო ულიმის კოკის,
 კოკი უმზერს თინიკოს.
 ვერ გავიგე-ზუკას ტოლი
 ვინ არის ან ვინ იყო.
 ვერაფრით ვერ გავარკვეე –
 ხომ არა ვარ მისანი?
 ვის ვინ მოსწონს, ვის მეგობრობს,
 ველარ გამოვიცანი.
 სულ ამაზე ვფიქრობ მუდამ,
 დარია თუ ავდარი.
 აღარ ვიცი, რა ვიღონო,
 ამერია დავთარი.
 მე ვინ მომწონს? განა ვიცი?..
 რა წესი და რიგია?
 სხვის საქმეებს ვეძიებ და
 ჩემი ვერ გამიგია?

2009

რაც არ უნდა დაგავალოს,
 გაიძახი: „მაცალე!“
 რად იქცევი, გოგო, ასე,
 ბებოს რატომ აწვალე?
 რამდენჯერაც გემუდარა:
 „მომიძებნე სათვალე!“
 უკმეხად შემოსძახებდი:
 „არ მცალია, მაცალე!“
 ამის წინ რომ ცუდად იყო,
 და შენ სურა დაცალე,
 გათხოვა: „წყალი მომიტაო,“
 უპასუხე: „მაცალე!“ –
 „წიგნს მოკიდო იქნებ ხელი“ –
 ბებო კითხვას გაძალებს,
 შენ კი ურცხვად გაიძახი:
 „მაცალე“ და „მაცალე!“
 მაინც, როგორ არ გრცხვენია,
 გოგონა ხარ ამხელა?
 გაგიგებენ და „მაცალე“
 შეგერქმევა სახელად.
 ბებო მუდამ ამას ამბობს:
 „მაგას კი ვენაცვალე!
 ოღონდაც კი დაიძალოს
 ეს წყეული „მაცალე!“

2010

ჩემი ფიცი

(ჩემს პატარა ეფემიას)

თოვინებო, არ გენყინოთ –
ჩემო თიკო, ჩემო მაშო,
თუ დღეიდან ძველებურად
ისევ ველარ გეთამაშოთ.
სად მეცლება, შემოგვევლეთ,
რომ დავიწყებ ადრე დილთ,
ძლივს მოვასწრებ, დავამზადო,
იმდენი მაქვს გაკვეთილი.
დედასაც ხომ უნდა შველა? –
საოჯახო საქმეც მელის,
წიგნებიც მაქვს წასაკითხი –
უამრავი, ათასფერი.
ძლიერ მომწონს ჩემი სკოლა,
სხვა რა არის მისი ფასი?
შემიყვარდნენ მეგობრები,
ჩემი მერხი, ჩემი კლასი.
რიდით შევცქერ ჩემს აღმზრდელებს,
სხვაგვარად ვინ გაუბედავს?
ჩვენზე მზრუნველ მასწავლებელს
მე მივიჩნევ როგორც დედას.
შევისწავლი დედა ენას,
თავს გამოვცდი ყოველ დილით,
სანიმუშო მინდა ვიყო,
თავმდაბალი, წრფელი, ზრდილი.
სწავლა მხოლოდ ფრიადებზე! –
გაგახარებთ ამით ვიცი.
და ეს არის ჩემი სიტყვა,
სათქმელი და ჩემი ფიცი.

1976

მოსწავლე ვარ
(ჩემს პატარა ირინეს)

დღეს სკოლაში მეც მოვედი,
სანახავად კი არა –
როგორც შარშან, ჩვენმა ბაღმა
აქ რომ შემოიარა.
ახლა სკოლის მოსწავლე ვარ,
ზურგზე ჩანთა მკიდია.
გახსოვთ, როგორ დამცინოდით:
„შენთვის ძალზე დიდია!
აბა, როგორ უნდა ზიდო?“ –
თითქოს ლოდად ქცეულა,
ფრთაშესხმული გამოვრბოდი,
მაგრამ არ ნავექცეულვარ.
თანაც რა არ მიდევს შიგა:
ნიგნია თუ ფანქარი,
რვეულები, სახაზავი –
ყველაფერი აქ არი...
პანიას რომ მეძახოდით,
ის დრო უკვე გავიდა,
მოსწავლე ვარ, გაგახარებთ
წარჩინებულ სწავლთა.

1978

წვიმა მოდის შხაპუნა...
მარიამს და ხათუნას
ჩაუცვიათ ბოტები, –
გუბის გადაბოტებით, –
თმები დაგვეხვევაო,
ქუდებსაც კი იხდიან, –
სიცილით და კიყინით
მირბიან და მიხტიან.

2007

ბარბის გასაჭირი

ბარბი, ბარბი, ბარბი!
ასე საით გარბი?
შემომხედა ბარბიმ,
აინკიპა წარბი:
– ასე საით გავრბი?
არ ყოფილა კარგი,
როცა სათამაშოებში
ხარ ზედმეტი ბარგი.

ვიყავ მორთულ-მოკაზმული,
ფარჩა-ფურჩქნა კაბით,
მშვენიერი ყელსაბამით,
გაშლილ თმებზე ნკაპით,
მაღალყელა ფეხსაცმელით,
წელზე ლაქის ქაშრით.

გაიხარა გოგონამ,
ვისაც მიმცეს ხელში,
მაგრამ შემდეგ ჩამაგდო
სავალალო დღეში.
პირველ ხანს კი მეფერა,
მუდამ გვერდით ვყავდი,
მზეთუნახავ ქალბატონს
და პრინცესას ვგავდი.
ცოტა ხანში რატომღაც
გახდა რაღაც უხეში,
გამაშიშვლა მთლიანად
და მიმაგდო კუთხეში.
გამჩეჩა და გამთხუპნა,
ახლა ისიც მოუნდა,
ნაწილ-ნაწილ დამშალოს,
სულ რომ მომსპოს ის უნდა!
იმიტომაც გავრბივარ
გაძარცული, შიშველი,
იქნებ ვინმე ვიპივო,
ვინც როგორმე მიშველის.

2008 წ. 8 მარტი

ხვალ ბარბის დაბადების დღეა, 50 წელი უსრულდება.

თავკასული ბიჭი

ბიჭო, ამას რას ჩადი,
თავი მოგძულეობია? –
გააჯავრე დედიკო,
გააგიჟე ბებია.
არ იჯერებ არაფერს,
გაამწარე ორივე,
გული შეუნუხე და
თავგზა სულ აურიე.
სად წაიღე წინდები?
სად დამალე ბაჩები?
აიღებენ შენზე ხელს,
მოუვლელი დარჩები.

2009

გაუგონარი ბიჭი

ვიცი, აურ-ზაური
არ თავდება ამითა,
იმდენი ინრიალა,
ჩამოვარდა სკამიდან.
ხან თავს იტეხს, ხან ფეხებს,
ტირის, თავსაც გვაბრალებს –
თვითონ დამნაშავეა,
მაგრამ სულ სხვას აბრალებს.

2008

მე ძალღონით ვერ მაჯობებს
რემბო, სპაიდერმენი.
გულოვანი მებრძოლი ვარ,
მამაცი და ძლიერი.

ლომს ვეძგერე, ვძლიე მარდად,
დავაგლიჯე ფაფარი,
არ დავინდე ქრელი ვეფხვი,
არც დათვი, არც აფთარი

სამთავიან დევს გადავწვდი,
დავანყვიტე თავები,
რობოტები დავამსხვრიე –
ბოროტი და აკები.

სპილოსაც კი მოვერიე,
მოვატეხე კისერი,
დრაკონები დავამარცხე,
მე არც კი დავიჭერი.

დედაჩემი გამიჯავრდა –
რას აკეთებ ამასო?!
მართლაც, დავლენე რაც მქონდა,
აწი რით ვითამაშო?

2012

თუ გინდა რომ ბავშვი იყო
მართლაც სანაქებო,
დაუჯერე დედას,
დაუჯერე ბებოს!

ვინც არა ქამს ფაფას,
ლუკმას არა ყლაპავს,
არ გამოვა მაგარი,
სპორტსმენების მაგვარი.

ნუ ზოზინობ, ნუ ხვნეში,
ნუ დაკარგე ხალისი.
დღეს რაც უნდა აკეთო,
ნუ გადადებ ხვალისთვის.

2008

ყიყილიყო მამალო,
ზვერავ ლობის ნაპირებს...
შენ, ეტყობა, ბოსტანში
გადაფრენას აპირებ.
ჩამოშორდი ახლავე,
შორს მოუსვი აქედან,
თორემ ეგ საქციელი
არ დაგრჩება საქებრად.
მურამ ეგ თუ შეგიტყო,
ამდენს კი არ დაგაცლის –
მაგ შენს ლამაზ ბოლო –
კუდს ერთიანად გაგაცლის.

2006

ჩვენი ძალი ბათურა

ლეკვი რომ მომცეს, მას მაშინ
ჯერ არ დაზრდოდა თათები,
უყვარდა ხტომა-თამაში,
აიკლო თხა და ქათმები.
ახლა დიდია ბათურა –
თეთრი ნაგაზი ქართული,
მოკლექტუჩას და დიდყურას
ყველა ჰყავს გადაზფარული.
ვერავინ ვერ ეკარება,
თუმც სულ არ არის ავი.

წევს ჩვენი ეზოს ჭიშკართან,
თათებზე უდევს თავი.
მხოლოდ მაშინ ჰყევს მრისხანედ,
როცა დადგება ღამე,
ან როცა ვინმე იმხანად
მას დაუშავებს რამეს.
სუყველა მადლიერია,
ამაყად დადის ბათურა –
ჩვენს სოფელს ვერ ეკარება
ველარც მგელი და ვერც ტურა.

2012

ირმის ჩივილი

ირემმა თქვა: – სხვა ვინაა
ბედით ჩემისთანა:
ზურგში თოფი დამახალეს,
მკერდში დამცეს დანა,
გადამკიდეს ცხენის ქეჩოს,
ნამიყვანეს თანა,
გამატყავეს, ცეცხლზე შემწვეს,
ყველამ მიწყო ჭამა.
„რა ღამაში რამ იყოო,“
იძახოდნენ თანაც.

1976

– ბაბუ, ბაბუ, გენაცვალე, ერთი მითხარ მალე:
რა არის „გუშინ“ და რა არის „ხვალე“?

– გახსოვს ბავშვებს ეთამაშე ბალის შუაგულში,
რომ დაღამდა და დედუკომ ჩაგიხუტა გულში?
დაგანვინა, დაგაძინა...
ე, ის იყო „გუშინ“

მერე როცა გათენდება, წყნარად ჩავა მთვარე,
დილით, როცა მზესთან ერთად შენც დააჭყეტ
თვალეებს,

ნამოხტები, ტანთ ჩაიცვამ,
ყველას გაახარებ...
ის იქნება, ჩემო კარგო,
რასაც ჰქვია „ხვალე“.

2009

„სულიკოს“ პანგები

საყვარლის საფლავს ახლაც დავეძებთ,
ახლაც ცრემლებით ვნამავთ გარემოს,
ახლაც ვკითხულობთ გულამოსკვნილი:
„სადა ხარ, სად ხარ ჩემო სულიკო?!“

სულ ასე იყო... იყო და იყო,
როცა ერთობა ჩვენი გათიშეს,
როცა ქვეყანა ხუთად დაიყო.

როცა მომესმის ღვთიური პანგი,
გარს მეხვევიან წარსულთ ლანდები,
სიმების ჟღერა თრთოლვით ამავსებს.
იმქვეყნიური მომესმის ხმები...
გადამეშლება თვალწინ ედემი
და მესმის, როგორ მომძახის ექო:
„ნუ, დაეცემი...ნუ დანებდები!“
შენ, საუკუნის დიდო სიმღერავ,
უკვდავ პანგების დიდო სამყაროვ!
შენა ხარ ჰიმნი ქართველი ხალხის,
ჟრჟოლა და სუნთქვა ძველის თუ ახლის!...
და არა ვცდები, როცა მგონია,
არ განელდება აღარასოდეს
ეს სიტყვები და ეს პარმონია!

2014

ბათუმი-ჩემი მფეთქავი გული!..
ქალაქი-შავზღვის მწვანე სავანე!..
სხივაკრეფილი და მოხასხასე,
კამკამა ჭავლში შზე მონანავე...
მშვიდი ქუჩების სწორი ხაზები,
ტალღები ლურჯად ანაფერები,
წყნარი საღამო... ირგვლივ ყოველი
მოსათუთი და მოსაფერები...
თუნდაც ღრუბელი-ქუფრი და რუხი,
წვიმაც-ნამდვილი წყლის თეთრი ფარდა,
გინდ დინჯი, სევდით გარემოცული
მთვარე, „ლამეს რომ უხუნებს კალთას“,
გინდაც მძვინვარე, მშფოთვარე შტორმი,
გინდ ნათელი დღის წყნარი იერი –
ყველაფერს ახლავს თავისი ხიბლი
დამათრობელად გულისმიერი...
გადაგიშლია, ჩემო ქალაქო,
ყვავილნარების ჭრელი ფარჩები,
მე შენი მკერდის სუნთქვით გაზრდილი,
შენი ვიყავ და შენი დავრჩები!

2014

მე ის მელამაზება (ბათუმს)

რაც ყოფილა და რაც არის ძნელი შესადარია –
თავსხმა წვიმა, ქარაშოტი თუ მზანი დარია,
თავის ელფერს ჯერ კვლავ ირჩენს ძველი ნაქალაქარი,
ოღონდ მრჩება გულში რაღაც მძიმედ დანალექარი,
შემოიჭრა მის ფარგლებში სულ სხვა-უცხო, უნდილი,
როს ჩააცვეს მცირე ქალაქს დიდ ქალაქის მუნდირი.
ვერ მივიღე მე ეს ხედი-ჩემთვის უცხო სახება,
მე ბათუმზე როცა ვფიქრობ, სულ სხვა რამ მესახება:
ძველი, ჩუქურთმებიანი ლავგარდნებით სახლები,
რაც კი შემოგვრჩენია და ხელი არ აქვს ნახლები,
ძველი სადარბაზოები, დარაბები, კარები,
პანანინა ეზოები იზაბელას ჯარებით,
ზღვის ნაპირას გადაშლილი დაბურული ბულვარი,
მოკირწყლული ქვაფენილი თუ ასფალტი მხურვალი...
და ქუჩები განოლილი-ოთხმხრივ სწორი ხაზები,
გაზონების მწვანე ზოლი ყვავილებით ნაზებით.
არად ვაგდებ-სილამაზე ვის როგორ ეფასება, –
მე ის მომწონს-ძველებური, მე ის მელამაზება !

2014

დღენი გარდასულნი

(ბავშვობის მეგობარს – იზო ვადაჭკორიას)

მე იმ ცხოვრების გზას მივყვები თითქოს კვალდაკვალ,
თვალწინ მიჰქრიან სურათები ჩვენი წარსულის...
მახსოვს პირველი გამოჩენა იმ ჩვენ დიდ წრეში
მშვენიერი და მიმზიდველი კობტა ასულის.

ჩვენ ადრიდანვე არ გვექონია ხვედრი მსუბუქი –
მაშინდელ დროის ყველასათვის მკაცრი მდევარი –
დასეტყვილი და დათრგუნული მძიმე ცხოვრება,
მაგრამ ბავშვურად უანგარო, დაუდევარი.

მე თვალწინ მიდგას ქალთა სკოლა, შენი კლასელნი,
შავ-თეთრ ფორმიან გოგონების მთელი ამალა,
გარს გეხვეოდნენ-იყავ წრფელი, მოსიყვარულე,
გამრჯე, ბეჯითი...არ შეგეძლო გრძნობის დამალვა.

მუდამ იყავი მეგობრობის მცველი, შემეკვრელი,
გამორჩეული ლექსების თქმის დიდი უნარით,
წკრიალა ხმითა და ხალისით სავსე გოგონა –
გარდაქმითა და გარდასახვით გაუგონარით.

დღეს შენ თვითონ ხარ აღმზრდელი ბევრის,
ჩემთვის ვით და ხარ უსაყვარლესი,
როგორც რაინდი მუხლს ვიდრეკ შენ წინ
ამ ჩემი წრფელი გულით და ლექსით!

2015

დრო გასულა
(ჩემ შვილიშვილ ელენეს)

როგორ უცებ გამეზარდე, დრო მოკვეცე თითქოს,
შენ ხომ მუდამ ჩვენთან იყავ, მე სულ შენზე ვფიქრობ.

ასე მალე, ასე სწრაფად ვით გავიდა ეს დრო?
მინდა თითქოს, მაგრამ, აბა, როგორ დავიყუდრო?

მომესწარი!.. შენი გაზრდა მე ოცნებად მქონდა,
მაპატიე, თუ სათქმელი ასე დამიყოვნდა.

შენი დალალ-დალალეები და ტიტინა ენა,
შენი ხვევნა და ალერსი, შენი აღმაფრენა...

სიხარულს რომ მანიჭებდი, ჩამეკვროდი გულში,
თითქოს, აი, ახლა იყო, თითქოს იყო გუშინ.

გიცქერი და ვერ ვიჯრებ, თუმცა კარგად ვიცი,
დრო გვაცდუნებს და გაპარვა შეუმჩნეველად იცის.

ძველებური სიტბო შეგრჩა და ხალისის ნიჭი,
გაზრდილხარ და აშოლტილხარ, როგორც კობტა ფიჭვი.

მომავალშიც მინდა იყო მარად სვებედნიერი,
როგორც ახლა-სრულყოფილი, სუფთა, მხნე და ძლიერი.

იმედად მაქვს-შთამომავლად მყავს ძვირფასი ასული,
ამიტომაც არ მიგლოვო, მე იმ ქვეყნად წასული.

ისიც კმარა, თუ ცრემლები ცოტა დაგელვაროსა –
„ერთი წავა და სხვა მოვა ტურფა საბალნაროსა“!

2015

მესიზმრა: დედა სუფრას გვიშლიდა,
 მამა იჯდა სანერ მაგიდასთან,
 მე კი რალაცას უაზროდ ვდაობდი
 ჩემს ჯიუტ უმცროს დასთან...

მესიზმრა: სკოლის მერხზე ვიჯექი,
 მელნით დათხუპნული მქონდა თითი,
 ვწერ, ვკითხულობ და ოფლად ვიღვრები,
 ვანგარიშობ და ვითვლი...

მესიზმრა: უცებ სარკმელი განათდა,
 მე კი მეშინია მზის თეთრი სხივის,
 ვილაცა მეძახის და თანაც როკავას,
 მელრიჯება და ჰკივის.
 არეულია წარსულში ახალი,
 არ ვიცი, სად ვარ, ან ვინ ვარ, რა ვარ...
 ვილაცა მომდევს და მე ვერ გავრბივარ,
 მთლად მონუსხული ვყავარ...

მესიზმრა: უკვე წასული მეგობარი, –
 ქვეყანა დამერღვა ათასგვარ ფერებად, –
 იგი მეხვევა, მკოცნის, მკერდზე მიხუტებს,
 დუმს და თან მეფერება...

რა არის, რასაც რომ ვხედავთ ღამ-ღამობით?
არა აქვს ყოველივეს რაიმე ახსნა?..
როცა თვალს ვახელ, ეს ხომ შევბაა დიდი,
მძიმე კირთების ახსნა.

სიზმარი-ფიქრი მძინარე კაცის!..
ხან კეთილია და ხანაც ავი.
ოღონდ უნესრიგო და მიმოფანტული,
დაშლილ-აუკინძავი.

2014

* * *

არ მინდა ნაჳიდე ზამთარში –
მინა ცივია ძალიან.
არც შემოდგომა არ მანყობს,
საქმე მაქვს, სადა მცალია?
არც გაზაფხულზე არა მსურს –
სიცოცხლე ინყება ახლიდან.
არ მინდა, არ მინდა, არ მინდა
მე ნასვლა ჩემი სახლოდან.
ცხელი ზაფხული თუ იქნა –
ეს დრო ხომ სულაც ჩემია!
ზაფხული იყოს, ზაფხული...
მე ყველას ის მირჩევნია.

2015

ის, რომ იმქვეყნად არაფერია,
 სრული სიჩუმე, არარაობა,
 არც სივრცე, არც დრო, არც სიყვარული –
 გამოამყლავნო შენი რაობა.
 შენი თანმხლები იქ არვინ არის,
 შენი სიტყვების არც გამგებელი,
 სინამდვილეში ეს ხომ შევბაა
 „სიკვდილთან ჩემი შემრიგებელი“.

2015

* * *

ნუ გგონია, ის რაც არის,
 მუდამ ასე იქნება,
 ბევრი რამე შეიცვლება.
 ბევრიც გარდაიქმნება...
 ნუ გგონია, ყველაფერი
 გაკეთდება თავისით
 და ცხოვრება სულ ჩაივლის
 სიამით და ხალისით.

ნუ გგონია, ამ ცხოვრებას
 ვინმე რამეს გამოორჩება,
 „ნუთისოფლის სტუმრები ვართ,
 ჩვენ ნავალთ და სხვა დარჩება.“

2014

თუკი ისურვებ

(მეუღლეს)

როს წავალ ნულარ მიგლოვებ დიდხანს...
ძლიერ თუ მოგენატრე,
წარმოისახე ჩვენი წარსული –
როგორც ვიყავით ადრე.

მე შენთვის მუდამ ვიქნები ყველგან,
მომძებნი სადაც გინდა,
მეძებე მინდვრად, ლურჯ ყვავილებში,
ჩახედე წყაროს წმინდას.

მნახე დაცვენილ ფოთლების ჩქერში,
შემოდგომით რომ იცის,
მნახე გამომხმარ ტოტებს შორისაც
ბუხარში როცა იწვის.

თუ გინდ მიპოვე წვიმის წვეთებში,
თოვლის ფიფქებშიც იქნებ,
ხელით შეეხე ჩემს უბის კალამს,
ჩემს ნივთებსა და წიგნებს...

ჩემს დარგულ ნერგში, ვაზის ტოტებში
მიხილე, მითხარ რაც გასურს,
რაც მოგაგონებს ბედნიერ დღეებს,
უკვე ჩავლილს და გასულს...

ამიტომ ნულარ მიგლოვებ სულაც,
ჩვენ არ ვშორდებით ამით,
ვარსკვლავთ კიფშიც შემამჩნევ კიდევ,
თუ დააკვირდი ღამით...

თუკი ისურვებ, მიპოვი ყველგან,
სრულად კი არა ვქრები,
შენთან ვიყავი, შენთან ვიქნები,
მე კვლავ შენს გვერდით ვრჩები.

2015

ნუ შემომხედავ...

ნუ შემომხედავ, ნუ შემომხედავ,
ბავშვური მზერით, თბილი თვალებით!..
ნუ გამახსენებ, რაც დავივიწყე
დიდი ტანჯვით და დიდი წვალეებით!..
ნუ მომაგონებ იმ საღამოებს,
ნუ გამაყოლებ დარდად,
ჩვენ არაფერი გვესმოდა მაშინ,
ჩვენი გულისთქმის გარდა.
ნუ გინდა, ისევ აფეთქდეს გრძნობა,
გონება იქცეს ბინდად,
სჯობს ის, რაც იყო, როგორც აქამდე,
შემოვინახოთ წმინდად.
და ნუ მიცქერი, გემუდარები,
ბავშვური მზერით, თბილი თვალებით,
ნუ მომაგონებ, რაც დავივიწყე
დიდი ტანჯვით და დიდი წვალეებით.

2013

თითუბი! თითუბი! თითუბი!
 რამდენი ოცნება, რამდენი ფიქრები!..
 რამდენი ზღაპარი, რამდენი მითუბი!
 თითუბი, თითუბი, თითუბი!..
 თითუბი გრილები, თითუბი რბილები,
 თითუბი მოქნილი, თითუბი წვრილები,
 ვით კონად შეკრული ლამაზი ტიტუბი,
 თითუბი, თითუბი, თითუბი!
 სინამდვილეში თუ გაფიქრებით,
 ვიყავი მონა, ვარ და ვიქნები.
 როს მაგონდება, ალად ვინთუბი –
 თითუბი, თითუბი, თითუბი!
 მახსოვს სურვილი-მძიმე კირთუბი –
 მისგან მრავალგზის მონათითუბი,
 მზურვალე მზერა გადაფითრებით...
 თითუბი, თითუბი, თითუბი!
 ცელქობენ, თრთიან, უკრავენ თითუბი –
 გულს ცეცხლად მონაკიდები,
 თვით ღვთისგან განადიდები..
 თითუბი, თითუბი, თითუბი!..
 და ისევ –
 თითუბი,
 თითუბი!
 რამდენი ოცნება, რამდენი ფიქრები!
 რამდენი ზღაპარი, რამდენი მითუბი!
 თითუბი, თითუბი, თითუბი!

უძრავი დანვეული

რომ არ გიყვარს ტანვარჯიში,
ვერც ასრულებ ვერცერთ ილეთს.
არ ესწრები არასოდეს
ფიზკულტურის გაკვეთილებს,
არ თამაშობ ბურთს, ბაგმინტონს,
ხელს არ ახლებ ჰულა-ჰუპას,
არ ესწრები შეჯიბრებებს,
გუნდს არა სძენ არც ერთ ქულას,
კი გავს, მაგრამ არ იყენებ
გორგოლაჭებს და არც ველოს,
არ ცეკვავ და არც თამაშობ,
გინდა ტანი გაისქელო?
როგორ უნდა გაიზარდო
ჯანსაღი და ღონიერი?
არ გინდა, რომ გქონდეს კარგი
აღნაგობა და იერი?
თუ არა ხარ მოყვარული
მოძრაობის, რბენა-ხტომის,
თუ ველარ სძლეე სიზარმაცეს,
თავი არ გაქვს კოხტაობის,
დამიჯერე, გაიზრდები, –
ბევრი ვნახე შენისთანა, –
ბავშვობაში არ იზრუნა,
დიდობაში დაინანა.

2014

ამას რას ჩადი, ბიჭუნავ?
ხან კნინობით და ხან სრულად
შენს სახელს კედელზე ჯღაბნი
უცხოურად და ქართულად.

ერთი რომ იყოს-ჯანდაბას!
თითო კედელზე-ათ-ათი,
დაამახინჯე კარები,
შესასვლელი და ფასადი.

ახალშელებილ ამ ჩვენს სახლს
არც კი აცალე გაშრობა, –
არ დაუფასე მუშა ხალხს
არც ოფლის ღვრა და არც შრომა.

რად გინდა, მაგას რომ სჩადი?
ამით გსურს დაგრჩეს სახელი?
პირიქით-ხალხს შეჯავრდები
შენივე თავით და ხელით.

გავა ცოტა დრო და მერე
გადაიშლება წარწერა.
ეს არის ამგვარი საქმის
მკეთებლის ხვედრი და წერა.
თუ გინდა შენი სახელი
გახდეს მთელ ქვეყნად საჩინო,
კედელზე ნუკი დაჯღაბნი,
„საქმემამ გამოგაჩინოს!“

* * *

მე ბათუმის მზე რომ მიყვარს,
წვიმაც მიყვარს იმისი.
ბათუმივით შევიყვარე
ჩვენი დედა-თბილისი.

მისთვის გული გავხსენი და
ბევრი სიტყვა დავქარგე.
თბილისელი თუმც ვერ გავხდი,
ბათუმლობა დავკარგე.

2018

* * *

რაა წარსული, თუ ინგრევა დღეს ანშყო შენი?..
ყველაფერი ნადგურდება შენი დამამშვენი?

ახლაც გართმევენ მინას და მამულს!..
ახლაც თავისას ცდილობს მტერი უთქმელს და ფარულს.

გარეშე მტრისა კარგად ვიცი ზრახვა-მიზანი,
მაგრამ შინაურს რა მოვუხერხო, რომ ვერ ვიცანი?

სიცრუისა და სიყალბეთა რეკენ ზარები,
ვით შევაჩეროთ დაბოღმილი ვიგინდარები?

2017

ომი იყო მსოფლიო

(ეპიზოდი)

„ურა“ მთარღვევს სივრცეს...
 მიიწევს ჯარის ლავა...
 „იქ გამარჯვება გველის,
 თუკი მწვერვალზე ავალთ!“

თოვლი, სისხლი და გვამი,
 ამას ვინ გადარჩება!..
 მალლა მიილტვის ჯარი,
 ზოგიც გზა და გზა რჩება.

არავინ არჩევს, გვერდით
 რამდენი მოწყდა კაცი,
 რამდენს ჩაუქრა სხივი –
 ამას დათვლიან ანი...

გაიპო მიწა ორად,
 გადაიშალა თითქოს,
 სიკვდილს და სიცოცხლეზე
 ამ წუთს არავინ ფიქრობს.

ქვემეხთა ავი გრიალი
 ნივილი ცხელი ტყვიების...
 აქა-იქ შეშინებული
 ხელანუელი ტყვეები...

დაჭრილთა კვნესა-გოდება...
 მშველელი არსით არი,
 ცეცხლი ბობოქრობს ყოველგან,
 ალი დგას შემზარავი...

არეულია ყოველი –
თოვლი, სისხლი და მინა,
ვინ უწყის, ამ ურაგანმა
რამდენი დაამინა.

აჰა, აიღეს მწვერვალი...
და შავი კვამლის შუქი
გადაიფანტა, განათდა
ცას შეემატა შუქი.

შეძახილები, ყიჟინა!..
თუმცა ეს ცოტას გვპირდება!..
არავინ იცის, რამდენი
დედა დღეს აგვიტირდება!

ასეთი არის ომი –
ყველას რისხვა და ვნება –
ადამიანი მიდის,
ადამიანი კვდება!..

2015

დრო მოდის

* * *

როცა ერეკლემ ჩააგო ხმალი,
მაშინ დასრულდა დიდება ჩვენი.
დადგა ეპოქა სწრაფი და ძალი,
გამოგვიტანეს ჩვენ განაჩენი –
გაუხდით შემყურე ჩვენი „მფარველის“,

ასე აიგო ჩვენ შორის ხიდი.
არ იყო შიში მას მერე ომის
რაკი თავს გვედგა ჩვენი „ძმა“ დიდი.

გამოხდა ხანი, ქორონიკონი
სხვაგვარად სჯის და სხვაგვარ განაგებს.
ქართული სიბრძნე, ქართული გონი
ვერ შეეგუა ნყოფას ანაგებს.
მართალი არის, დაჩლუნგდა ხმალი,
მაგრამ სიმღერით, შრომით, ქადილით,
განათლებით და ცხოვრების ძალით
ჩვენ დავიმკვიდრეთ ჩვენი ადგილი.

გარეშე მტრისა არ გენვაჟდა ალი,
მაგრამ მტრად გვექვა დიდი „ძმობილი“.
სურს მიითვისოს მინა და წყალი,
ჩვენი ცხოვრება გამოწრთობილი,
წაგვართვას ენა, თავისუფლება,
თვითმყოფადობის მოსპოს ნასახი...
კაცობრიობის ჭირად ქცეული
ბოლოს გამოჩნდა ნამდვილი სახით.

დრო მოდის; ახდეს ჩვენი წადილი –
მზე გვეღირსება ამომავალი!
და დაიწყება, ვიცი, იმ დღიდან
ჩვენი დროება და მომავალი.

2018

ჩემი ქვეყნის მთავ და მდელოვ,
გორაკებო, ტყეო, ზღვაო!
ერთმანეთს ვით დაგაშოროთ,
როგორ უნდა გაგასხვაოთ?..
საოცარი ხატებაა

ყველა ერთად აღებული,
შემოგზარი, შენთვისა მაქვს
გულისკარი გაღებული,
რალაც ხიბლი შეუცნობი,
მადლი გმოსავს ლურჯი ცისა,
შვენება და სასოება
იმქვეყნიურ სამოთხისა!

შენი სივრცე თვალუნვდენი,
მიმზიდველი უცხო ძალით,
შენი სიღრმე უწვდომელი,
მდუმარებით იღუმალით
დამიმშვიდებს სულს მშფოთვარეს,
ნეტარებით მავსებს, მათრობს,
სულერთია – მზე კაშკაშებს,
თუ ფიფქები თეთრად მათოვს!..
დალოცვილო ჩემო მხარევ,
ეს ბუნება, სივრცე მთელი...
არსად არის მსოფლიოში
ჩემი ქვეყნის შესაფერი!

2018

ჩემი სამშობლო

სამშობლო ცხელი გულია –
სისხლი მკერდს ამონახეთქი!..
იმერეთი თუ გურია,
ქართლი არის თუ კახეთი,
სამეგრელო თუ აჭარა
და მთიანეთი სრულიად,
აფხაზეთი და სვანეთი,
მუდამ ერთად რომ უვლიათ,
რაჭა-ლეჩხუმი-ზღაპარი,
ჯავახეთი თუ მესხეთი –
ჩემი სისხლი და ხორცია
ახლანდელით თუ მერეთი!..

2015

საიდან იწყება სამშობლო

სამშობლო იწყება იქიდან,
როცა ისწავლე „ია“...
როცა შეიცან-შენს ენას
„დედაენა“ რად ჰქვია,
როცა გაიცან შენი წარსული,
თუნდ ბევრი ღამე გეთია,
როცა შეიგნე, მშობელი
დედა რომ ერთადერთია,
როცა გაიგე, რამდენი

სისხლი დაღვრილა მისთვის,
ენას დარაჯად უდგანან,
კარგად იციან, რისთვის!.. –
„რა ენა წახდეს, ერი დაეცეს“,
გაქრეს დიდება მისი...
უნდა იბრძოდე, თუნდაც გარშემო
ჯარიც კი გერტყას მტრისი...

ენა განძია ქართველის,
საუნჯე შეუდარები,
სამშობლოს თანაფარდია
და მისი შესადარები...
„სამშობლო“, „ენა ქართული“,
„დედა“ დართული მათზე,
ერთადერთია, არასდროს
„არ გაიცვლების სხვაზე“.

2017

ჩემი სოფლის ავბედობა

სევდით ვიგონებ იმ დროს მადლიანს –
როცა ჰყვოდა ჩვენი სოფელი!..
მთის კალთებს შორის მკერდგადაშლილი,
რალაც უცხო და შეუცნობელი.
ყველაფერს აჩნდა მშრომელი კაცის
ჯაფა, გარჯა და მისი უნარი,
მეზობლობა და ურთიერთობა,

სიკეთე – მუდამ გაუხუნარი.
ჩემი სკოლა და მეგობართ გუნდი,
სწავლა, თამაში, შრომა ოჯახში,
მშობლებს ყოველთვის ვეხმარებოდით
მინდვრად იყო თუ ხეხილის ბაღში.
ვათაყვანებდი სკოლის მეგობრებს.
მომწონდა გოგო ჩემს გვერდით მჯდომი,
ვინ იფიქრებდა, დაგვაშორებდა,
გაუგონარად სასტიკი ომი.
მანამდე არვის არ უფიქრია,
ვინ ვინ იყო და რა წარმოშობის,
საქართველოსი ვიყავით შვილნი,
გვეჯერდა ხალხის, გვეჯეროდა მშობლის.

ამგვარი ყოფით გადიოდა დრო,
ვიდრე ერთ დილით არ ატყდა გრგვინვა,
მანამ ვერ მივხვდი, თუ რა ხდებოდა,
ვიდრე ვილაცის არ მესმა გმინვა.
დაგვაცალკევებს ერთად შეზრდილნი,
დაინვა სკოლა და ჩვენი მერხი.
და გატიალდა რაც კი გვებადა,
თითქოს ქვეყანას დაეცა მეხი.
მტკერს შეერია მთელი სოფელი,
თავის ნებაზე ჰყოფდნენ ჩვენს არეს,
მე აქ აღმოვჩნდი მავთულხლართს მიღმა,
ის კი სრულიად მეორე მხარეს.

როს მაგონდება ეს ყოველივე –
ვერაგობა და უგონო ელდა,
ხან ბოლმა მალრჩობს, ხანაც სიფიცხე,
ხანაც უძირო, უთქმელი სევდა...
თუმც მჯერა: გონი მაინც იმარჯვებს –
დრო მოვა სულ სხვა, უფრო კეთილი,
და არ დავრჩებით ჩვენ სამუდამოდ
ერთმანეთისგან გამოკეტილი!

2018

სოფელი ჩვენი საფუძველია

რამდენი ჯაფა, რამდენი შრომა,
მინაზე დაღვრილი ოფლით...
ჩემი სამშობლო ჩემთვის ინყება
ჩემი პატარა სოფლით.
მე თვალწინ მიდგას ის სამოსახლო,
ჩემი ეზო და ოდა,
სადაც ბავშვები ვყრიამულობდით,
სიმღერა გაისმოდა.
სულ თვალწინ მიდგას მე ეს ხატება:
სანოლთან დედა ყელმონალერი,
თითქოს ჩამესმის ახლაც მისი ხმა
მხურვალე გულით ნაზად ნამღერი.
ძილშიც კი ვგრძნობდი მე მის ტკბილ ალერსს,

მესმოდა და-ძმის მსუბუქი სუნთქვა,
 დილით ყველანი წამოვხტებოდით
 და იწყებოდა ცხოვრება სულ სხვა,
 სკოლის გაბმული ზარის ძახილი...
 პატარა გორის სირბილით ავლა,
 აქ იყო ჩვენი ლამაზი სკოლა,
 გაკვეთილები, გარჯა და სწავლა.
 მშობლები შრომას გვაჩვენებდნენ მუდამ,
 იდგა ოჯახში დიდი ხალისი.
 და ჩვენი შრომით მოპოვებული,
 იმედი გვექონდა კარგი ხვალისი.

გამოხდა დრო და გადასხვაფერდა
 მთელ ქვეყანასთან ჩვენი სოფელიც,
 სულ შეიცვალა ადრე რაც იყო,
 ვერ დავრჩით მასთან განუყოფელი.
 დაიძრა ხალხი, უკმაყოფილო
 ვინაც კი იყო თავისი ბუდით.
 დავტოვეთ ჩვენი სამოსახლო და
 უკან არავინ აღარ დავბრუნდით.
 ასე თუ იქნა, ჩვენი სოფელი
 უბედურობას ვერ გადარჩება,
 ამ ჩვენს ღვთიურ და ნაკურთხ მიწაზე
 არვინ ჩვენგანი აღარ დარჩება.
 ეს კიდეც რაა? უარესია:
 მამულს წაგართმევს მოშურნე ძველი,
 დაბრუნდები და სახლში დაგხვდება
 სულ სხვა ხალხი და სხვა მასპინძელი.

2018

იმას ვნერ, რასაც გული მკარნახობს

სახლში ვზივარ – ბუხრის ცეცხლს შევცქერი,
 წინ მიდევს ქალაღდი, წათლილი ფანქარიც...
 არას ვაკეთებ, არსად მივდივარ –
 ხან წვიმა მაშინებს, მაკრთობს ხან ქარი.

ვნერ და ვნერ, რასაც გული მკარნახობს,
 ვერ გავექეცი სევდიან მუზას...
 სად გაჩერდება ჩემი ხომალდი
 და სად ჩაუშვებს ის თავის ღუზას!

მსურს ახლებური ლექსი დავწერო –
 ახალი დროის, ახალი მოდის:
 ურიტმო,
 ურიტმო,
 უგულო,
 უსულო...
 ვცდილობ და არ გამომდის!

2015

რატომ ვნერ ლექსებს...

- რატომ ვნერ ლექსებს...
- იქნებ როგორმე
 ჩემ აშლილ გრძნობებს მივცე საშველი!..
- ვნერ და ვკითხულობ...
- ვნერ და ვკითხულობ...

მაგრამ მე მაინც, აბა, რას ვშველის?..
ამიშლის ისევ ფიქრებს წარსულზე –
სევდით,
ოცნებით,
კვნესით,
წუხილით...
სამშობლოს ბედი და უბედობა
სისხლში ჩამივლის შხუილ-ქუხილით.

მე ვერ ვწერ ლექსებს ხმაში ფოლადით!
თალხი ხავერდი სძლევს ისევ სიტყვას,
და სულ არ ვიცი, რას ვიტყვი ხვალე,
რა უნდა ვთქვა ან რა უნდა ითქვას...
მე მაინც ვწერ და ვიბრძვი მუზასთან,
ვცდილობ, სულს მივცე რალაც საშველი.
ვწერ და ვკითხულობ...
ვწერ და ვკითხულობ...
თუმც აშლილ გრძნობებს მაინც ვერ ვშველი.

2015

ჩემო დაღლილო გულო...

ჩემო დაღლილო გულო,
ჩემო დაღლილო სმენავ,
ჩემო დაღლილო სულო,
ჩემო დაღლილო ენავ,
ჩემო დაღლილო სუნთქევავე,
ჩემო დაღლილო თვალო,
ჩემო დაღლილო მუხლო,
ჩემო ნაშლილო კვალო,
ჩემო დაღლილო ხელო,
გადაქანცულო ვნებავე,
არვისთვის განამხელო,
ჩემო ფიქრო და ნებავე,
ჩემო დაღლილო მუხავ,
დაღლილო აღმაფრენავ,
კალამო, ფურცლებს აწყობდი
ერთ დროს სულ ფენა-ფენად,
ახლა მდუმარედ შემყურებ,
ვერ გაგისწორე თვალი,
ვფიქრობ, რომ ქვეყნის წინაშე
ვერ მოვიხადეთ ვალი!

2016

ვერ ვიტან ხალხმრავლობას და ხმაურს,
 სულს მიშფოთებს, მანუხებს და მლაღავს.
 თუ მაინც გავხდდი იძულებული –
 ამგვარი ყოფა მზარავს!

ქუჩაში თუ გადავეყარე მათხოვარს,
 როგორ დუმს და არ ამბობს არას,
 ეს სიჩუმე სულ არ მაძლევს შვებას,
 დუმილი უფრო მზარავს!

ლამის ზრიალის ხმის ჩასახშობად
 საგულდაგულოდ მივხურავ დარაბს.
 მძულს უგულობა, ჩხუბი და სისხლი –
 მე სისასტიკე მზარავს!

არ მომწონს, როცა კაცი მავანი
 თავის განზრახვას და ფიქრებს მალავს.
 აგინებს ყველას, ლანძღავს, ამცირებს –
 ასეთი კაცი მზარავს!

ვიღაც, რომელიც მალულად მიჭვრეტს,
 მომდევს, განზრახულს აშკარად ფარავს.
 ასეთი კაცი მუდამ მაშფოთებს,
 მისი ხსენებაც მზარავს!

მაეჭვებს, როცა თვალნათლივ ვხედავ,
 მოყვასი მოყვასს სიხარულს ჰპარავს.
 ამგვარი ვინმეს არსებობაც კი
 ნერვებს მიშლის და მზარავს!

მაგრამ რას ვიზამ, როცა არავინ,
 ვიცი, არავინ, არავინ მფარავს.
 ყველა სიავე და ბოროტება –
 სულს მინრიალებს, მზარავს!

როგორ მოვიქცე? ხალხს გავერიდო?
ტყე-ლრემი ხომ ვერ დავიდგამ კარავს?
ადამიანის გარეშე დავრჩე?
მე მარტოობაც მზარავს!

2018

დრო რომ მიდის

ქვეყანაზე რაც კი არის, –
ვიცი, ასე ხდება, –
ბევრი რამე დიდებული
გაუბრალოვდება.
დრო რომ მიდის, მას მიჰყვება
ავია თუ კარგი.
რაც არ არის დასავიწყი,
ჩვენგან დასაკარგი –
რა დროს ფეხი დაგვიცდა და
როდის ვმდგარვართ მყარად,
მოკეთეთა ხასიკეთოდ,
თუ მტრის გასახარად.
რამდენ რამეს ვერ ჩაწვდი და
ცოდნაც მგონი არ მეყო, –
შემძლებოდა სიამაყით
თავი მალლა აშელო...

მაგრამ ცხოვრება ასეა:
ჭკუა და გამოცდილება
როცა გჭირდება – არა გაქვს,
როცა გაქვს – აღარ გჭირდება!

2015

ნარსულთან მისვლა

ასე სჩვევია ნარსულთან მისვლას –
ძველი ფერების კვლავ აფერება,
მოგენატრება ისევ ნუგეში,
მოალერსება და მოფერება.

დაეძებ იმას, რაც განვლილია,
თუმც იცი კარგად – ვერ დაბრუნდება,
მაგრამ ოცნება შეუზღუდველი,
ფიქრებში მაინც დაიბუდება...
გაგახსენდება რაც გინატრია,
და მოშავალში ბედს ბევრს ჰპირდება.
მოგაგონდება შენი ნარსული,
შეხვედები, ნახავ და ატირდება.

2013

მუსა სიმევიძეს ითხოვს

ლამე ჩამოწვა წყნარი
სეტყვის და ქარის მერე,
დამშვიდდა მწვანე კორდი,
ტყე, მდინარე და ლელე-
ბუჩქნარში წვიმა ჩაღვრილი,
ვით წვეთი ბრწყინავს ძეძვის,
ხის ფესვი სრუტავს გუბეებს,
ჭარბ სინოტივეს ებრძვის.
ბალახი გალალებულა –
წვიმიანი დღე ათრობს.
დიდ ხეებს კი ის უხარით
თუკი მზე მინას ათბობს.

თუ აირია ამინდი,
თითქოს ამტყდარა ომი!
ტყის მეფე-მუხა მლეღვარებს –
მუღამ სიმშვიდის მდომი.
მზის გამოხედვას ნატრუღობს,
მის შემოხედვას ეღის,
ფოთღების აშრიღღებს,
აყვღვიღებს ვეღის.

როცღ ბუჩქნღრთღ ჩქერი
მშვიდ ძიღს ეძღვეღ თიღთქოს,
მუხღ იბერიტყღვს ტოტებს,
მუხღ სიმშვიდღს ითხოვს.

2018

ჩღუწდომეღი

ვეღღრ იშღი შღვ ფიქრებს,
გულში ჩღგესღხღღ: –
„რღ ვიყღვ, რღდ ვიქეცი,
ღნდღ სღდ ვღრ ღხღღ?“ –
წინღსწღრ გსურს იცოღდე?..
დღმიჯღრე, იწღმე:
ვერ ჩღწვდღბი უწვდომეღს,
თღვს ფუჭღდ წუ იწღმებ!
სღცღ არ გღგივეღიღ,
მოვღ დრო დღ იქ ივეღი...
რღმდენიცი სიციციხღღღ,
იმდენიღ სიკვედიღი.

2018

საიდან და როგორ

უჰაეროდ, უმინოდ,
 უმანკოდ და უბინოდ,
 უსიტყვოდ და უენოდ,
 უძალოდ და უღონოდ,
 უსისხლოდ და უგენოდ
 უწყლოდა და უგაზოდ,
 უმთვაროდ და უმზეოდ,
 უვარსკვლავოდ, უმზეროდ,
 უსინათლოდ, უელვოდ,
 უღრუბლოდ და უწვიმოდ,
 უწყლოდა და უთოვლოდ,
 უწყვედიადოდ, უნათლოდ,
 უსაწყისოდ, უბოლოდ,
 უკვამლოდ და უბოლოდ,
 უცეცხლოდ და უქაროდ,
 უძრაობით, უქანოდ,
 უსიგრძოდ და უგანოდ,
 უსივრცოდ და უაროდ,
 უსიღრმოდ და უძიროდ,
 უჟანგბადოდ, უფლოროდ,
 უცხოველოდ, უმწეროდ,
 უმინვედრებოდ, უმთებოდ,
 ურიცხვებოდ, უნლებოდ,

ულოცავად, უნათლოდ,
უმიზნოდ და უმსგავსოდ,
უპირობოდ, უსულოდ,
უშფოთველად, უგულოდ,
სიმშვიდე რომ დაამყარო,
უნდა შექმნა სამყარო...

აიქნია ღმერთმა ხელი
და ყველაფრის გარეშე,
გააჩინა რაც არსებობს
დედამინის არეში.

თურმე შენი შექმნილია,
ეს ქვეყანა, უფალო!
დროზე მიხვდი, ვერ ივარგებს
უკაცოდ და უქალოდ
გამოძერწე ორივენი,
ბევრი რამე ისწავლეს,
მაგრამ ბევრიც განიცადეს,
იტანჯეს და ინვალეს.

ასე გაჩნდა მთელი მოდგმა, –
ბიჭი იყო თუ გოგო.
ოლონდ გაუგებარია:
ეს საიდან და როგორ?

2018

(ჩემი ბავშვობის მეგობრის იური გედევანიშვილის ხსოვნას)

ვილაც თან მომდევს გვერდით, უტიფრად
 ნაბიჯებს მითვლის თითქოს,
 ისე მექცევა, ვითომც გზაკვალის
 ჩემი განმრიგე იყოს.
 სულ ახლოს ვხედავ მის ყვითელ სახეს,
 შემოჩერებულს შუშის თვალებით,
 თუკი გავყეები, გადამავიწყებს,
 რაც გამივლია მე აქ წვალეებით.
 მარწმუნებს: რაღაც ერთი ხაზია
 სიკვდილ-სიცოცხლის გამყოფი წყებად,
 საკმარისია მხოლოდ ნაბიჯი
 და ყველაფერი დაგავიწყდება.
 ყრუოლას მგვრის მისი სახება უცხო,
 მელანდებიან „ლურჯა ცხენები“,
 ჩემი სუდარა, ჩემი „სასახლე“,
 და ჩემი ორმო ჩასასვენები.
 წარმოსახვებო, მომეშვით, გაქრით!..
 სულო, დამშვიდდე იქნებ!..
 ცაო, ნუ მიცქერ ასე პირქუშად,
 ნუ მისევ მძიმე ფიქრებს!

2017

მხოლოდ ოცნება, სურვილები,
ლამაზი ფიქრები – არის რა?
თუ არა შეთხზული ზღაპრები
ძველი „ათას ერთი ღამისა“.

ცხოვრების სიმართლე სულ სხვაა –
ახასიათებს ყველა ერას...
რამე სიკეთე თუ არ დათმე,
ისე დიადს ვერ შექმნი ვერას.

სიმართლე გულწრფელად შეიცან!
ცხოვრება თუ შეგისწავლია,
მიხედები, რაც ხდება ამ ქვეყნად –
ეს ჩვენი წესი და ვალია.

2012

გახსენება

ვუსმენ წვიმას – სხაპასხუპით
ვით მიყვება ჩემ ძველ ამბავს,
რაც ყოფილა, რაც მომხდარა
ერთმანეთში გადახლართავს...
მომაგონებს ათას რამეს,
რაც გადამხდა, რაც მინახავს,
რაც არასდროს დამიძალავს,
ან ღრმად გულში დამიმარხავს.
გამახსენა ყველაფერი,
ნება-ნება, ნელა-ნელა...

გულში ცეცხლი გამიჩინა,
დამფერფლა და დამანელა,
ჩამანვეთა სულში შხამი
მერე სევდა ჩამალვენთა,
შემახვედრა წარსულ ფერებს,
გულსაკლავთ თუ აღმაფრენთა.

2018

სინანული

ოცნებებში დავფარფატებ,
ამრევია დრო და ჟამი –
სად ვიყავი, სად მოვედი –
ვფიქრობ დღისით, ვფიქრობ ღამით.
წარსულსა და აწმყოს შორის
წაშლილია თითქოს ზღვარი.
სულს მიხუთავს ძველის განცდა,
დღევანდელ დღის ნიაღვარი.
რატომ, რისთვის, სად და როდის?
კითხვებს ველარ გაუუმკლავდი...
ამაზე არ მიფიქრია,
როს დროს უმონყალოდ ვკლავდი.
მეგონა, რომ მუდამ ასე
და ამგვარად ვიქნებოდი,
წინ რაც მედო, ვერ განვსჭვრიტე,
რა ყოფა და რა დრო მოდის...
ბევრი რამ მაქვს დასანანი,
ბევრზე ახლა მწყდება გული:
რაც შემიძლო, ვერ შევძელი,

არ ამიხდა განზრახული.
გვიანია... უკვე გადის
ეს ცხოვრება ნება-ნება, –
ვერ შევძელი გონივრულად
წარსულ დღეთა დაფასება.

2017

საგულისკანო

ერთგულება

ოკეანეზე ფარფატ-შრიალით
ცას წეროები აპობენ გუნდად.
არ კიჟინებენ ჩვეულებრივად,
არც ერკვევიან, რა სურთ, რა უნდათ.
ბრმად მიჰყვებიან წინამძღოლს უხმოდ,
მოძმეს ვერც ამჩნევს აქ გვერდშიმყოფი...
ერთია ფიქრი: დაღლილთ ეღირსოთ
ოცნების ქვეყნის სითბო სამყოფი.
ვერას ხედავენ სხვას ველარაფერს,
მოძმეზე არვის არ აქვს წუხილი,
აძრწოლებთ მხოლოდ ტალღების შიში,
მათი ბორგვა და ავი ქუხილი.
ბევრი ჩაინთქა უკვე წყლის ჩქერში,
და სამუდამოდ გაქრა ვნებული.
არ გაუღია ხმა მას საშველად,
თავის ბედ-იღბალს შერიგებული.

ასეა ხვედრი გადამფრენელთა,
მათი ადათი და მათი წესი;
თუ გსურს ეღირსო უმჯობეს სივრცეს,
უნდა ეძიო გზა უკეთესი.

უცებ ცის ტატნობს მოწყდა ერთ-ერთი,
ძლიერი რხევით გასწია ქვევით.
მიჰყვა ჩავარდნილს ოკეანეში
უნაგარიშოდ, გაბედულ ქვევით...
დაეშვა წყალზე, გადააფარა
მეგობარს თვისი ფრთები გაშლილი
და სამუდამოდ ჩაინთქნენ ერთად,
გადევლოთ ტალღა ფაფარაშლილი.

2018

მუდამ ასე მეგონა

შენთან ვიყავ, შენი ვარ და
მუდამ ასე მეგონა:
მე რაინდი ვიყავ შენი,
შენ კი – ჩემი გოგონა.
თვალს არასდროს მაცილებდი,
ახლა რად ამარიდე?
ჩვენ ხომ არაფერი არ გვაქვს
საეჭვო და სარიდე?
ვხედავ: თითქოს შეიცვალე, –
ნულარ შემედავები! –
ნუ დავარღვევთ, რაც შევქმენით
ამდენი ხნის წვლებით!

გაუფრთხილდი, ჩემს სიყვარულს
არ აეხსნას ხუნდები!
თორემ თუკი გადვიკარგე,
ველარ დაგიბრუნდები.

2017

სასიყვარულო მოთქმა

ამას ვით ვიფიქრებდი,
ამას ვით ავიტანდი –
შენ გარდაცვლილს გნახავდი,
ვარდსაც ვერ მოგიტანდი,
გულში ვერ ჩაგიკრავდი,
და ვერასდროს გეტყოდი
ჩუმად, როგორ მიყვარდი,
როგორ მენატრებოდი.

დაცლილია ფიალა –
წუთისოფლის სანყაო,
სამუდამოდ დამშრალა
ჩვენი ცრემლი და წყარო.
ჩემი ლტოლვა შენდამი,
აქამდე დაფარული,
დარჩა გაუგებარი,
უთქმელი და მალული.
ისევ დარჩი შენ ჩემთვის
საოცნებო ასული.
ასეთია ამ გრძნობის
ბოლო და დასასრული.

2018

ზოგი კაცუნა ასეა:
ოჯახს დაგიდევს არადა,
შინ გული რომ არ უდგება,
დაძრწის სხვის კარისკარადა...
არც ცოლი უნდა, არც შვილი,
ბაღებს ეპყრობა ავადა,
არად მიიჩნევს ყველაფერს,
ოღონდ გალალდეს თავადა.
ზოგი ორ-სამ ცოლს იცვლის და
კიდევ ამაყოფს ამითა,
არც ფიცი სწამს, ერთგულებაც
არ აგონდება წამითა,
არც შვილის ცრემლი არ აკრთობს,
მამის ნატრული ბაღისა,
არ ახსოვს ძველი სიკეთე –
რაც ბედმა ადრე აღირსა.
არ ენაღვლება, არცა სწუხს,
თუნდაც ოჯახი დაშალოს,
„თურაშაულის პატრონი
ტყეში დაეძებს მაჟალოს!“

2017

„ინდი-მინდი“

(სალალობოდ)

„ინდი-მინდი... ინდი მინდი!“
ნუთუ, კარგო, ისევ გინდი?
მუხლს კანკალი შესდგომია,
თვალსაც მოჰფენია ბინდი...
თუმც გულს მაინც ჯერ არ ვიტყვ
და ვლიღინებ – „ინდი-მინდი!..“
არ დავცხრები, ვიდრე ვსუნთქავ,
მე სიკცდილის არ მაქვს რიდი!
სანამ მაჯა გაჩერდება,
სანამ ჩემდა სანთლად მინთი,
სანამ გული შეწყვეტს ძგერას,
და დამფარავს შავი ბინდი...
მე არ შევწყვეტ ამ სიმღერას,
ვიდრე მთლად არ გაგიფრინდი!
„ინდი-მინდი!..
ინდი მინდი!“
ნუთუ ახლაც ისევ გინდი?
„ინდი მინდი!..
ინდი მინდი!“
ჩემო კარგო,
რალად გინდი?

2017

გამახსენდა... გამახსენდა,
თუ რაც იყო მაშინ:
მე – ქოჩორა ცელქი ბიჭი,
შენ – ჯერ კიდევ ბავშვი.

მერე როცა გავიზარდეთ,
მე კვლავ ბავშვად გთვლიდი.
ცოტა გვიან შევამჩნიე,
გამხდარიყავ დიდი.

გამახსენდა: სადაც ვიყავ,
იქ ჩნდებოდი, მზვერავდი,
ემშაკურად კოპნიობდი
კაბით ნაირ ფერადით...

ვხედავ, აღარ არის ის დრო,
როგორც ძველად – მაშინ:
მე – ქოჩორა ცელქი ბიჭი,
შენ – ჯერ კიდევ ბავშვი.

ახლა სულ სხვა რამ მანვალებს,
როცა ძლივ-ძლივ გიცანი,
თურმე როგორ გყვარებხარ,
მე კი ვერ შევიცანი.

როცა შენზე ვფიქრობ,
მე იმითი ვინყებ:
როგორ დაგივინყე,
როგორ დამივინყე!

მაშინ თითქოს გვექონდა
ერთი გზა და კვალი;
დაგვავინყდა პირობა,
დავივინყეთ ვალი...

ვერ მივმხდარვარ ახლაც,
ასე როგორ მოხდა:
მშვენიერი ბიჭი,
გოგო უფრო კობტა...

დავარღვიეთ უხმოდ
დათქმა, სიტყვა, ფიცი...
რატომ მოხდა ასე?
მომკალი, არ ვიცი!

2018

რისთვისა და რატომ

ჩვენს ეზოში იზრდებოდნენ
 დათუნა და ნატო,
 მუდამ ერთად თამაშობდნენ,
 არ იცოდნენ რატომ.

გადიოდა დრო და ხანი,
 ერთად იყვნენ მუდამ...
 ვერ ხვდებოდნენ – რისთვის, რატომ
 ერთად ყოფნა სურდათ.

სკოლაშიც ერთ მერხზე სხედან
 დათუნა და ნატო,
 არ იციან, ვერ გეტყვიან.
 რისთვისა და რატომ.

ამაზე არ უფიქრია
 არც დათოს, არც ნატოს,
 რისთვისა სურთ მუდამ ერთად
 ყოფნა მარტოდმარტო.

არაუშავს, გავა დრო და
 დათუნა და ნატო,
 გარკვევენ, ის რაც ხდება,
 რისთვისა და რატომ.

2015

სასიყვარულო სახელი
(ჩემ შვილიშვილ ალექსანდრას)

გიცქერ და ასე მგონია,
ვით მართვემ, ფრთები გაშალე.
თითქოს ანწყოსთან წარსულის
განსხვავებაც კი ნაშალე.
ერთ დროს პატარა გოგონა, –
დღეს ვარდის კოკრად იქეცი, –
ისეთ სისწრაფით იზარდე,
თითქოს წლებს გამოექეცი.
მუდამ მხიბლავდა მე შენი
ბავშვური ჭკუა-გონება,
ახლაც მალეღვებს იმ ხანის
ხსენება და მოგონება;
შენი ნიჭი და უნარი,
ჩაფიქრებული თვალები...
მაშინ რაც იყო, დასრულდა,
სულ სხვა გაქვს დასავალები.
გრძელი გზა გიღვეს ცხოვრების,
ბევრის იქნები მნახველი;
მინდა ყველასთვის გქონოდეს
სასიყვარულო სახელი.
სხვის იმედზე ნუ იქნები,
მხოლოდ შენივე თავისა,
შეგეძლოს ნათლად გარჩევა
საქმის კარგის თუ ავისა.
როს წავალ მე ამ ქვეყნიდან, –
მოვა ამგვარი წამიცა, –
შენი იმედი მექნება, –
მე გულს ვიმშვიდებ ამითა.

2017

ბოლმის თაიგულავს

(თავგზაარულ ოპოზიციონერებს)

ბოროტების და სიავის თესვით,
 მონამლულ სიტყვით, მოშხამულ ენით,
 ბოლმით ავსილნო, ღმუილით, ღრენით,
 სიცრუით, ლანძღვით, მოყვასის წყენით
 გსურთ გაიკაფოთ გზა მომავალში.
 სხვა თუნდ გასვაროთ ტალახში ლაფით,
 ოლონდ იხვეჭოთ სახელი ამით.

თავს დაგვჩხავიხართ როგორც ყორნები,
 და რაც კი არის მოსაჭოროები:
 „შიმშილი, ნგრევა, ერის ნანყმედა...
 ქვეყანა ხრამში გადიჩეხება...“
 შიშის ზარსა სცემთ ხალხს ამ გოდებით,
 თანაც „ამტკიცებთ“ თავგამოდებით, –
 „დალუპულია საქმე ყოველი,
 წინამძლოლად თუ ჩვენ არ მოვედით!“

ბევრჯერ გვინახავს ჩვენ, განა ერთი,
 შავი დღეები უფრო ავები,
 მაგრამ მხნეობა არ დაგვიკარგავს,
 მუდამ გვეჭირა მალლა თავები...
 შრომით, სიმღერით, თავგამოდებით,
 შინაგან რწმენით და მონოდებით,
 არ გვიგლოვია, არ გვიმოთქმია,

არ გავტეხილვართ, როცა ქირია,
როცა ამდენი მოღალატეა,
როცა ამდენი გასაჭირია.
დღეს მთელ მსოფლიოს ესმის სიტყვები,
რაც ჩვენს წინაპარს დაუთესია:
„ბევრჯერ ვყოფილვარ ამ დღეში,
მაგრამ არ დამიკვნესია!“

2012

დარიგებების კახნაში

(იუმორესკა)

ბერი, ბერი ვეძებე,
გავანვალე „მაუსი“,
როგორც იქნა, ვიპოვე
ბრძენი ქეი-ქაუსი.
კომპიუტერი, წიგნები,
ინტერნეტი, „გუგლი...“
მისი შეგონებებით
დამელარა შუბლი:
– დარიგება შვილებს!..
– დარიგება რძლებს!..
მთელი მისი ცხოვრება
ხელისგულზე დევს...
– მოვლა შენი ქონების;
– სტუმართმოყვარეობა;
– რა დროს უნდა იშრომო;
– რა დროს უნდა ღრეობა...

- რომ სადილობ, გახსოვდეს,
უნდა იყო მდუმარი;
- როგორ უნდა მიიღო
კარს მომდგარი სტუმარი;
- რა დროს უნდა იფხიზლო;
- რა დროს უნდა იძინო;
- ვისთან გმართებს მოთმენა,
ვისგან უნდა იწყინო...
- როგორ უნდა ილოცო
დილაა თუ საღამო,
ცხოვრება რომ შეგექმნეს
კეთილი და საამო...

ღვინო როგორ დავლიოთ?... -
დუმს ამაზე ქაუსი.
ხელი ჩავიქნიე და,
ავდექი და მოვუსვი.

2015

სპონსორი

ხალხი მუდამ სარგებლობდა
შემწეობით სპონსორის.
ასე იყო ძველ ხანიდან -
ნაბუქოდონოსირის.

ახლაც სპონსორს დავეძებთ და
სხვას შევყურებთ ხელებში.
თუკი ვინმე რამეს მოგვცემს,
სიხარულით ხელებს ვშლით.

სხვისი ლუკმა მოგდებული
მიგვაჩნია სიკეთედ,
„ძონძებში“ სხვის სამოსს ვეძებთ,
ჩვენად გადავიკეთებთ.

დაგვავიწყდა გემო ჩვენი
სურსათის და ხილისა,
გვეშინია გათენება
ხვალინდელი დილისა.

გამუდმებულ ძებნაში ვართ
ხან რისა და ხან რისა,
დღეს აღარ გვაქვს არაფერი,
იმედი გვაქვს ხვალისა.

მორჩით, ხალხნო, ამოძრავდით,
ხელთ იპყართ სადავე!
სუფთა წყალი არ არსებობს,
თუ არ დანმდა სათავე.

2012

ავტორისაგან..... 3

ჩენი საუფლო

ჩენო დიდო საუფლოვ!..... 4

რისთვის 5

საქართველო მოიარე..... 6

არც ევროპელი ვარ, არც აზიელი 7

შენი ენით 8

2008 წლის აგვისტო 9

აფხაზეთო 10

ნატვრა 11

ქართული რაფსოდია..... 12

დრო

დრო 13

მტვერი 14

*** (ყველაფერი იბადება, ყველაფერი კვდება)..... 15

*** (დრომ თუ ვინმე აგვიჩემა)..... 15

დრო მოდის 16

ქველს თუ არა სცემ პატივს..... 16

თამაში 17

მონატრება და მოგონება

*** (აქ გაიარა ჩემმა ბავშვობამ) 18

ქველი სახლის ლანდები 19

რამ მომანატრა 20

ნეტავ ისევ 20

*** (როდის შეიმოსებით).....21

ჩემს მეგობრებს21

*** (როგორ მინდა შენი ნახვა).....22

მამაჩემი22

უკანასკნელ სარეცელზე23

დედის ხელი24

გახსენება ბათუმის ქუჩებში ხეტიალისას25

ქობულეთის დღეების გახსენება.....27

იმ დიდი სახლის მახსოვს ასული.....28

მონატრება30

აშლილი ფიქრები31

ხვედრი

იყო და არა იყო რა33

*** (ცხოვრებაში რაც კი მიდის).....35

ნასვლა თუ მინერია36

მოუსვენრობა37

*** დამალა ცხოვრების პროზამ38

კომპარული ხილვები.....39

მე ვინ მერჩის.....41

ავადმყოფური ფანტაზია42

სევდა გადამქანცველი.....42

არა უშავს რა44

დასრულდება ზღაპარი.....45

ტყის იდილია46

სადაც ერთი...47

მე აღარა ვწერ, ძვირფასო, ლექსებს..... 48

მითხარ რამე 49

რომ არ იყოს 50

მგონი უმჯობესია..... 51

უქმად მოლაპარაკე 51

თუ კაცი ხარ 52

თვალი მაინც 53

ისევ ის ვარ, რაც ვიყავი 54

ნიგნის მტერია ორივე 54

ცელქი მთვარე (კოსმიური ზღაპარი)..... 55

რად დამეჩემა..... 58

ფიქრები

რა მინდა... 59

ვილაც იცინის, ვილაცა ტირის..... 60

*** (არც არაფერს ველი იქეთ)..... 62

„ვეფხისტყაოსნის“ ყოველი წაკითხვისას 62

*** (ბრძენის ნათქვამი იწამე)..... 63

*** (რაც მინდოდა ის რომ არ ვთქვი) 63

*** (გულს ნუ გაიტეხ, თუკი) 63

*** (ზოგი იარაღით ხელში არჩევს სიკვდილს...) 64

*** (და ეს ქვეყანა ჩვენი რაც კია 64

ჩემი ეპიტაფია..... 64

საგულისკარო

არასოდეს მინატრია უკვდავება 65

სანამ ერთად ვიქნებით..... 66

იქნებ ისევ	67
მოგონებამ ყველაფერი დაბინდა	67
სულ მახსოვს.....	68
გვიანი გაზაფხული.....	68
ციურ ხატების ძველი იერი	70
როცა მოვა ზაფხული.....	71
გაუმხელელი ფიქრები.....	72
გაიყო გზა	73
*** (როგორ უცებ დამეკარგე, თვალიც კი ვერ მოგკარი).....	74
*** (მაგ გულმა, კარგო).....	74
გადაიტანა გულმა ობლობა	75
ანტიპოდია	76
კვლავ რატომღა მომეველინე.....	76
გიჟური ხეტიალი.....	77
*** (არ ვიცი, შენში უფრო მეტია).....	78
მხოლოდ ერთხელ.....	79
მოზარდებს და პატარებს	
ბავშვის ღიმილი	80
რას მიყურებს მე ეს ბიჭი.....	81
ზიზის სანუხარი	82
მაცალე.....	83
ჩემი ფიცი	84
მოსწავლე ვარ	85
ნეიმა მოდის შხაპუნა	86
ბარბის გასაჭირი	86

თავგასული ბიჭი	88
გაუგონარი ბიჭი	88
ტრაბახა ბიჭუნა	89
დარიგებანი	90
ეშმაკი მამალი	91
ჩვენი ძალი ბათურა	91
ირმის ჩივილი	92
„გუშინ და ხვალე“	93

დამატება

„სულიკოს“ პანგები	94
ბათუმი–ჩემი მფეთქავი გული	95
მე ის შელამაზება	96
დღენი გარდასულნი	97
დრო გასულა	98
მესიზმრა	99
*** (არ მინდა ნავიდე ზამთარში)	100
*** (ის, რომ იშქვეყნად არაფერია)	101
*** (ნუ გკონია)	101
თუკი ისურვებ	102
ნუ შემომხედავ... ..	103
თითები	104

მოზარდებს და პატარებს

უძრაობას დაჩვეული	105
კედელზე მჯღაბნული	106

ჩვენი საუფლო

*** (მე ბათუმის მზე რომ მიყვარს).....	106
*** (რაა წარსული, თუ ინგრევა დღეს ანწყო შენი).....	107
ომი იყო მსოფლიო (ეპიზოდი)	108
დრო მოდის	109
დალოცვილო ჩემო მხარეე	111
ჩემი სამშობლო	112
საიდან იწყება სამშობლო	112
ჩემი სოფლის აუბედობა	113
სოფელი ჩვენი საფუძველია	115

ხედრი

იმას ვნერ, რასაც გული მკარნახობს.....	117
რაჭომ ვნერ ლექსებს.....	117
ჩემო დაღლილო გულო	119
მზარავს.....	120
დრო რომ მიდის	121
წარსულთან მისვლა	122
მუხა სიმშვიდეს ითხოვს.....	122
ჩაუნვდომელი.....	123

ფიქრები... ფიქრები...

საიდან და როგორ.....	124
მძიმე ფიქრები.....	126
ოცნება და სინამეილე	127
გახსნება	127

საგულისკარო

ერთგულება..... 129

მუდამ ასე მეგონა 130

სასიყვარულო მოთქმა..... 131

ზოგი კაცუნა ასეა 132

„ინდი-მინდი“ (სალალობოდ) 133

შეუცნობელი სიყვარული 134

როცა შენზე ვფიქრობ 135

საყმანვილო

რისთვისა და რატომ 136

სასიყვარულო სახელი (ჩემ შვილიშვილ ალექსანდრას)..... 137

საკონნარო

ბოლმის თაიგულებს 138

დარიგებების ძებნაში (იუმორესკა)..... 139

სპონსორი 140

ISBN: 978-9941-9598-8-2

9 789941 959882